

Žirovske novice

ČASOPIS ZA OBČINO ŽIRI • September 2023 • LETNIK 4 • ŠTEVILKA 4

Gasilci so se spet izkazali
za nepogrešljive

STRANI 4 IN 5

Sociologiji posvetil vse
svoje življenje

STRAN 6

Zmagovalka Franje, ki dela
doktorat

STRAN 22

Velik del Žirov je bil pod vodo

V poplavah, ki so v začetku avgusta tako kot še velik del države prizadele tudi občino Žiri, je po prvih ocenah v Žireh nastalo za približno 1,2 milijona evrov neposredne škode na cestni infrastrukturi, za 200 tisoč evrov na gozdnih cestah in še več kot 100 tisoč evrov na stanovanjskih objektih.

MATEJA RANT

Poplave so največ škode povzročile na cestni infrastrukturi – zaradi poplav in plazov so bili v Žireh nekaj časa celo odrezani od preostalega sveta. Kot so poudarili na občini, so nekatere ceste praktično izginile – na primer cesta na spodnjem Selu, odseki cest iz Hobovš v Koprivnik, Mrzli vrh, Osojnico in Zabrežnik. Hudo sta bili poškodovani cesti v Jarčjo Dolino in Javornikovo grapo. Skupaj je bilo po besedah župana Francija Kranjca poškodovanih približno 41 kilometrov občinskih cest. Poškodovanih je bilo še več mostov, most v Novi vasi pri Primcu se je v celoti porušil. Poplavljeni so bili stanovanjski, družbeni in gospodarski objekti. Zalilo je okrog 80 stanovanjskih objektov, pri čemer je bilo najhuje na spodnjem Selu, kjer so bile nekatere hiše in druga poslopja popolnoma zasuta z materialom, je razložil župan. Nekaj škode je bilo še na vodovodnem omrežju in na kmetijskih površinah.

Že takoj po poplavah so vpoklicali 15 ekip strojnikov z gradbeno mehanizacijo, ki so vsak po svojih močeh in na svojem območju reševali situacijo. Približno teden dni je bilo v okviru intervencije v Žireh vzpostavljeno 24-urno dežurstvo. »Večino poti smo uredili in po njih znova normalno poteka promet, še vedno pa je zaprt del ceste proti Mrzlemu Vrh, kjer bodo v okviru sanacije zaradi usadov potrebni večji posegi. Prav tako je težje dostopen tudi del Koprivnika,« je razložil župan. Ta

Razdejanje, ki so ga poplave pustile v Žireh Foto: Tanja Mlinar

čas so v Žireh še vedno prisotne od dve do tri ekipe strojnikov direktorice za vode, ki čistijo struge, praznijo pregrade in sanirajo vodotoke. »Poleg tega občina s svojimi izvajalci ureja lokalno cestno infrastrukturo na območju Koprivnika, Mrzlega Vrha, Ledinice in Žirovskega Vrha. Bo pa treba pristopiti še k temeljiti obnovi ceste proti Mrzlemu Vrh in Jarčji Dolini ter zgraditi novo cesto na spodnjem Selu in v Osojnici ob potoku Letnik.« Celotno cesto je odneslo tudi na tristo metrov dolgem odseku v Koprivniku, manjši posegi pa bodo potrebni tudi na večini ostalih lokalnih cest. »Čaka nas težko obdobje, v katerem bomo veliko časa posvetili sanaciji cest

in infrastrukture. Naredili bomo vse, da od države pridobimo maksimalno možno finančno pomoč,« je napovedal župan in dodal, da bodo morali na občini gospodariti odgovorno in preudarno kot še nikoli doslej. »Nekateri projekti bodo žal prestavljeni, sredstva pa prerazporejena. V dani situaciji je to neizogibno,« župan že vnaprej prosi za razumevanje.

Tudi prihodnje celovite rešitve za zaščito pred poplavami bodo po županovih besedah iskali v sodelovanju z vodarsko stroko. »Določene stvari so bile kakovostno urejene že po poplavah pred devetimi leti in to je na nekaterih območjih preprečilo še večjo škodo. Predvsem sta bili 'zlata vredni' pregradi na spodnjem Selu in v Zabrežniku, saj sta skupaj z vmesnimi pregradami obvarovali stanovanjske objekte.« Zato se županu zdi pomembno, da bi v tem smislu iskali tudi prihodnje rešitve, obenem pa je po njegovih besedah nujno sprotno čiščenje vodotokov.

Naslednja številka Žirovskih novic bo izšla 17. novembra 2023. Prispevke zanjo lahko pošljete do ponedeljka, 30. oktobra 2023, na naslov mateja.rant@g-glas.si.

KOLOFON

ŽIROVSKE NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, (04) 201 42 10. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Uredniški odbor: Jožica Kacin, Barbara Peternel, Nives Markelj, Jana Jenko. Oglasno trženje: Robert Aleksić, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040 508 891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o. Naklada: 1.800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejemajo brezplačno. Na naslovnici: Varno na šolski poti, foto: Gorazd Kavčič

Za umiritev prometa mimo vrtca

Občina je kupila nov merilnik hitrosti, ki so ga postavili na Loški cesti nasproti Vrtca pri Sv. Ani, da bi tako na tem območju zagotovili večjo varnost vseh udeležencev v prometu.

MATEJA RANT

K večji varnosti najmlajših in tudi drugih udeležencev v prometu naj bi v prihodnje pripomogel tudi novi merilnik hitrosti na Loški cesti. Kot so ugotavljali na občini, so namreč hitrosti voznikov na tem delu nekoliko višje, zato po novem na upoštevanje cestnoprometnih predpisov in prilagoditev hitrosti opozarjajo tudi z avtomatskim merjenjem hitrosti. Za novi merilnik je občina odštela 2600 evrov, je pojasnila svetovalka za družbene dejavnosti in kmetijstvo Nina Lukan.

Hitrost voznikov na omenjenem delu ceste skozi Žiri merijo od konca avgusta, saj so želeli, da bi tako poskrbeli za večjo varnost otrok ob začetku šolskega leta. V času, odkar se izvaja merjenje, je po besedah Nine Lukan povprečna hitrost vozila znašala 48 kilometrov na uro, s čimer so na občini zadovoljni, skrbijo pa jih določena odstopanja. Najvišja doslej

Novi merilnik hitrosti na Loški cesti Foto: Gorazd Kavčič

izmerjena hitrost je bila namreč kar 95 kilometrov na uro, je opozorila Nina Lukan. »Izkazalo se je torej, da je bila postavitev

merilnika hitrosti potrebna, saj je glede na rezultate potrebna umiritev prometa na tem območju.«

Obvoznico odprli za promet

Po uspešno opravljenem tehničnem pregledu je sredi julija proti Logatcu vendarle stekel promet po novozgrajeni obvoznici, katere zametki segajo več kot dvajset let nazaj, so spomnili na Občini Žiri.

MATEJA RANT

V sklopu 2,2 milijona evrov vredne naložbe so poleg novega cestnega odseka v dolžini osemsto metrov in novega krožišča pri Pustotniku pridobili tudi nove pločnike in kolesarsko stezo. Stare Žiri bodo tako razbremenjene hrupa in prometa, pešci pa bodo varnejši, so ob tem poudarili na občini.

»Po številnih zapletih nam je v juliju vendarle uspelo opraviti tehnični pregled in je bila cesta predana name-nu. Obvoznica je velika pridobitev zlasti za stari del Žirov,« je dejal župan Franci Kranj in dodal, da so z državo letos že podpisali tudi pogodbo za projektiranje nadaljevanja obvoznice proti industrijski coni. »Prizadevamo pa si, da bi bil v kratkem sprejet tudi nov občinski prostorski načrt, ki bo omogočil pridobitev gradbenega dovoljenja za njeno gradnjo.«

V juliju je stekel promet po novozgrajeni obvoznici. Foto: Tanja Mlinar

Gasilci so se spet izkazali za nepogrešljive

V hudih poplavah, ki so tako kot velik del Slovenije avgusta prizadele tudi Žiri, sta se po besedah župana Francija Kranjca znova pokazala dobro sodelovanje med občino, gasilci in Civilno zaščito ter solidarnost Žirovcev.

MATEJA RANT

Lani ste se v Žireh spopadali s škodo po suši, letos so vas, tako kot številne druge kraje po Sloveniji, prizadele poplave. Na katerih objektih je bilo največ škode?

Daleč največ škode je bilo na cestni infrastrukturi. Poškodovanih je bilo več mostov in približno 41 kilometrov občinskih cest. Večino poti smo uredili za normalen promet, še vedno pa je zaprt del ceste proti Mrzlemu vrhu. Tu bodo v okviru sanacije zaradi usadov potrebni večji posegi. Prav tako je težje dostopen tudi del Koprivnika. Hudo poškodovane so bile tudi ceste v Jarčjo Dolino, Zabrežnik, spodnje Selo in Osojnico. Povsod smo se trudili in že naslednji dan po poplavah vzpostavili vsaj zasilen dostop do stanovanjskih objektov. Ob poplavah je zalilo tudi okrog 80 stanovanjskih objektov. Najhuje je bilo na spodnjem Selu, kjer so bile nekatere hiše in druga poslopja popolnoma zasuta z materialom, ki ga je prineslo po grapi. Nekaj škode je bilo tudi na vodovodnem omrežju in na kmetijskih površinah. Škodo so utrpela tudi nekatera žirovska podjetja.

Med vodno ujmo in po njej so se ponovno za nepogrešljive izkazali gasilci in pripadniki Civilne zaščite ...

Znova se je izkazalo, da brez njih ne moremo in kako pomembni so, kadar pride do potreb po reševanju ljudi in premoženja. Že ponoči smo na teren poklicali 15 ekip strojnikov z gradbeno mehanizacijo, ki so vsak po svojih močeh in na svojem območju reševali situacijo. Vsem iskrena zahvala, da so bili pripravljeni pomagati in delati, kadar koli je bilo treba. Približno teden dni je bilo v okviru intervencije v Žireh vzpostavljeno 24-urno dežurstvo. Hvala tudi članom drugih društev, ki so odpravljali posledice neurja. Poškodovani so bili tudi njihovi objekti. Žirovci smo tudi tokrat pokazali, da smo enotni in da smo pripravljeni pomagati drug drugemu, saj smo le tako lahko vzpostavili kolikor toliko normalne razmere. Hvala tudi občanom, ki so bili zelo potrpežljivi in so razumeli nastalo situacijo. Bo pa potrebno še precej časa, da bomo v celoti odpravili posledice poplav.

Franci Kranjc Foto: Gorazd Kavčič

So že znane prve ocene škode, ki so jo povzročile narasle vode?

Takoj po umiritvi stanja se je na teren odpravila komisija za oceno škode. Po prvih ocenah je v Žireh za približno 1,2 milijona evrov neposredne škode na cestni infrastrukturi, za 200 tisoč evrov na gozdnih cestah in še več kot sto tisoč evrov na stanovanjskih objektih.

Sanacije po poplavah ste se lotili takoj, ko je odtekla voda, dokončna ureditev pa bo, kot ste že omenili, verjetno precej dolgotrajna. Kje vas čaka največ dela?

Ta čas imamo v Žireh dve do tri ekipe strojnikov direkcije za vode, ki čistijo struge, praznijo pregrade in sanirajo vodotoke. Poleg tega občina s svojimi izvajalci ureja lokalno cestno infrastrukturo na območju Koprivnika, Mrzlega vrha, Ledinice in Žirovskega Vrha. Bo pa treba pristopiti še k temeljiti obnovi ceste proti Mrzlemu vrhu in Jarčji dolini ter zgraditi novo cesto na spodnjem Selu in v Osojnici ob potoku Letnik. Celotno cesto je odneslo tudi na tristo metrov dolgem odseku v Koprivniku, manjši posegi pa bodo potrebni tudi na večini ostalih lokalnih cest. To bomo izvajali postopoma, saj v enem letu to ni izvedljivo.

V preteklih letih ste že vlagali v protipoplavno zaščito. Kateri ukrepi bodo še

potrebni, da bi dolgoročno poskrbeli za poplavno varnost Žirov?

Na prvem mestu je redno čiščenje pregrad in praznjenje vodotokov ter čiščenje rastja na brežinah vodotokov, kar se v preteklosti ni dosledno izvajalo. Zgraditi bo treba še nekaj pregrad, s čimer bi preprečili neposredni vdor vode po grapah. Rad bi poudaril, da z direkcijo za vode odlično sodelujemo in so pripravljeni prisluhniti našim potrebam. Seveda pa so tudi njihova sredstva omejena in na koncu oni določajo prioriteto in obseg del.

Za žrtve poplav ste v Žireh pripravili dobrodelni koncert. Ste zadovoljni, ker so tudi ob tem Žirovci pokazali, da znajo stopiti skupaj in pokazati solidarnost?

Najprej bi se rad zahvalil organizatorju, to je Muzejskemu društvu Žiri. Koncert je bil zelo dobro obiskan. Glasbeniki in napovedovalka, ki so nastopili brezplačno, so nam pripravili čudovit večer. Neverjetni so, hvala vsem. Skupaj smo zbrali več kot tri tisoč evrov, ki so jih prejela žirovska gasilska društva ter krajevna enota Rdečega križa. Ob tej priložnosti so se odzvali posamezniki in tudi nekatera žirovska podjetja, ki so za odpravo posledic škode na infrastrukturi darovali prepotrebna finančna sredstva.

Poletje je bilo letos v Žireh tudi sicer bogato s prireditvami. Ste zadovoljni s poletnim utripom v vašem kraju?

Letos je bilo res veliko prireditev, pa naj je šlo za kulturna, na primer Poletje v Starih Žireh, ali športna srečanja, veselice ali kaj drugega, tako da je vsak lahko našel kaj zase. To se je videlo tudi po dobrem obisku na dogodkih, čeprav je bilo njihovo število rekordno. Tudi odziv na javni razpis, ki ga občina objavi za sofinanciranje, je bil nad pričakovanji. Običajno je za sredstva zaprosilo okrog deset društev, letos pa smo prejeli kar 18 prijav. Da bi zadostili vsem željam in potrebam, je bilo 16 tisoč evrov, kolikor jih občina namenja za ta razpis, premalo.

Počitnice navadno v šolah izkoristijo za redna vzdrževalna in investicijska dela. Kaj je prišlo na vrsto letos?

Letos ni bilo predvidenih nobenih večjih investicij, kot vedno pa so se izvajala tekoča vzdrževalna dela. Pripravljajo pa se načrti za ureditev dodatnih prostorov za potrebe vzgojiteljic in dodatnega oddelka za vrtčevske otroke v prostorih nekdanje šolske kuhinje. Načrtujemo, da se bomo te obnove lotili prihodnje leto. Vesel sem, da so letos v vrtca v Žireh sprejeti praktično vsi prijavljeni otroci. To pomeni, da imamo vsaj za zdaj za najmlajše lepo poskrbljeno.

V skrb za varnost otrok na poti v in iz šole v začetku šolskega leta skrbijo prostovoljci iz Združenja šoferjev in avtomehanikov Žiri ter Avto moto društva Žiri. K večji varnosti tudi šolarjev pa bo verjetno pripomogel tudi novi merilnik hitrosti na Loški cesti?

Občina je pred časom kupila nov merilnik hitrosti, ki smo ga postavili pri Vrtcu pri Sv. Ani. Dejstvo je, da so hitrosti na tem delu nekoliko višje, zato bi pozval voznike, da upoštevajo cestnoprometne predpise in prilagodijo hitrost tudi za večjo varnost najmlajših. Na srečo imamo v Žireh zelo dejavne prostovoljce iz Združenja šoferjev in avtomehanikov Žiri ter Avto moto društva, ki prvi teden pouka v sodelovanju s policijo vsako leto skrbijo za varnost prvošolcev, ostalih šolarjev in tudi drugih udeležencev v prometu.

M Sora je konec avgusta praznovala 75-letnico, njena enota Norica pa tridesetletnico. Kaj tako uspešna podjetja pomenijo za Žiri? V Žireh imamo več zelo dobrih podjetij, M Sora je glede na ustvarjen promet med največjimi. Zaposlitev nudijo številnim občanom, pomemben pa je tudi njihov prispevek pri kulturni in športni dejavnosti kraja. Na podjetja, kot je M Sora, smo ponosni in jim ob jubileju iskreno čestitamo.

Kaj pa bi ob začetku novega šolskega leta zaželeli osnovnošolcem in njihovim staršem?

Vsem učencem, predvsem pa tistim, ki so letos prvič prestopili šolski prag, želim, da bi se v šoli dobro počutili, da bi pridobili čim več znanja in čim več prijateljev, staršem pa, da bi se čim uspešneje vključili v nov način življenja ter dobro sodelovali tako z učitelji kot z otroki, saj imajo vsi isti cilj: otroka pripeljati do ustrezne izobrazbe ter da bi odrasli v dobre in poštene državljane in občane.

Vstopili v svet črk in števil

Osnovno šolo Žiri v letošnjem šolskem letu obiskuje 539 učencev, od tega jih je 51 prvič prestopilo šolski prag.

MATEJA RANT

Učenci so po besedah ravnatelja Marijana Žaklja razporejeni v 25 oddelkov, od tega sta po dva oddelka prvih in šestih razredov, v ostalih razredih pa imajo po tri paralelke. Dobrodošlico so izrekli tudi sedmim tujcem, prišlekom iz Bosne in Hercegovine.

V šoli so se potrudili, da je bil za prvošolce prvi stik s šolo nadvse prijeten. V šolo so jih skupaj z njihovimi starši povabili nekoliko kasneje kot ostale učence in jim pripravili prisrčen sprejem. Nagovorila sta jih ravnatelj in župan Franci Kranjc, ki je ob tej priložnosti obema oddelkoma prvošolcev poklonil slovensko zastavo. »Igro, ki ste je bili vajeni v vrtcih, boste nadgradili z zanimivim svetom števil in črk, ki vam ga bodo predstavile skrbne učiteljice,« je dejal župan. Starejši učenci so prvošolce razveselili z igrice, ki so jo pripravili zanje, za dobro razpoloženje je poskrbel še otroški pevski zbor njihove šole.

Prvošolce je na pot znanja pospremil tudi župan Franci Kranjc. Foto: Tanja Mlinar

V prvih dneh pouka veliko pozornosti posvečajo tudi varnosti v prometu. Na poti v šolo zato šolarje spremljajo prostovoljci iz Združenja šoferjev in avtomehanikov Žiri in Avto-moto društva Žiri. Še pred začetkom pouka pa je AMZS izvedel

tudi preventivno akcijo »Še 365 dni!«, v sklopu katere so mimoidoče in voznike spomnili, da se počitnice zaključujejo in se otroci vračajo na šolske poti in da morajo vozniki paziti na otroke na cestah vse dni v letu.

Sociologiji posvetil vse svoje življenje

Najvišje občinsko priznanje, naziv častni občan, so ob letošnjem občinskem prazniku podelili akademiku Zdravku Mlinarju za njegov življenjski opus v slovenskem družboslovju s poudarkom na Žireh in Žirovcih.

MATEJA RANT

Akademik Zdravko Mlinar je 30. januarja letos dopolnil devetdeset let. »Njegov življenjski opus v slovenskem družboslovju je velikega pomena tako na nacionalni in mednarodni kot na žirovski ravni. Ob svojem jubileju ga je okronal z monumentalno knjigo Izzivi občanskega raziskovanja – izkušnje in pričakovanja iz Žirov in od drugod,« so zapisali v obrazložitvi in dodali, da je knjiga nastala v letih 2021 in 2022 pod njegovim uredniškim vodstvom in je največja žirovska knjiga doslej, pravijo ji žirovski opus magnum. Pri nastajanju je sodelovalo skoraj 150 avtorjev.

»Mlinarjeva zgodnja ljubezen do sociologije je botrovala dejstvu, da je postal eden od ustanovnih očetov slovenske sociologije kot znanstvene discipline.« Sociologiji je posvetil vse svoje življenje, na znanstvenem področju se je izpopolnjeval tudi v tujini in objavljaj v socioloških publikacijah svetovnega pomena.

Zdravka Mlinarja je sociologija prevzela že med študijem na pravni fakulteti. Ker takrat samostojnega študija sociologije na ljubljanski univerzi še ni bilo, se je na podiplomski študij odpravil v Beograd. »Leta 1967 je na ljubljanski pravni fakulteti doktoriral s tezo Teoretične osnove sociološkega raziskovanja integracije družbenih skupin: s posebnim ozirom na lokalne skupnosti.« Njegov mentor je bil Jože Goričar, pri katerem je postal asistent za sociologijo. V letih od 1963 do 1968 je bil raziskovalec na Inštitutu za sociologijo in filozofijo, nato je postal izredni, od leta 1974 do upokojitve leta 1997 pa redni profesor na sedanji fakulteti za družbene vede. Od leta 1974 do 1976 je bil dekan omenjene fakultete, ustanovil je tudi Center za prostorsko sociologijo. Od leta 1987 je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Kot so poudarili predlagatelji priznanja, je bil Mlinar prvi Žirovec, ki je dosegel čast akademika, za njim jo je še Marija Stanonik.

»Mlinarjeva zgodnja ljubezen do sociologije je botrovala dejstvu, da je postal eden od ustanovnih očetov slovenske sociologije kot znanstvene discipline.« Sociologiji je posvetil vse svoje življenje, na znanstvenem področju se je izpopolnjeval tudi v tujini in objavljaj v socioloških publikacijah svetovnega pomena. »V Žireh je opravil svojo prvo sociološko raziskavo, ki je bila tudi prva sociološka raziskava v Sloveniji. Na podlagi izhodiščnih raziskovanj na področjih urbane in ruralne sociologije, lokalne samouprave in urbanizma ter regionalnih študij je kot prvi pri nas in v mednarodnem merilu zasnoval raziskovalno in pedagoško področje prostorske sociologije.« Kot še navajajo v utemeljitvi priznanja, sta leta 1978 Zdravko Mlinar in Henry Teune objavila eno od temeljnih del teorije družbenega razvoja

Častni občan Zdravko Mlinar Foto: Tanja Mlinar

z naslovom Developmental Logic of Social Systems. »Pozneje je med prvimi v svojih delih teoretično in empirično predstavljal sociološko razlago globalizacije, sem spada tudi članek Žiri po vsem svetu in ves svet v Žireh.« Objavljen je bil v Žirovskem občasniku, prek katerega je ostal povezan z domačim krajem.

Zdravko Mlinar je ob prejemu priznanja spomnil, da so pred pol leta na istem odru predstavljal knjigo Izzivi občanskega raziskovanja, ki je tudi njega zelo obogatila. »S to knjigo sem presegel tisto, kar znanost obravnava kot racionalno, saj smo vključili tudi tisto, kar doživljamo bolj čustveno. Žiri so pač moj rojstni kraj.« Priznal je, da je z navdušenjem opazoval hitro širjenje občanske znanosti po svetu. »Šele z opisovanjem vsakdanjega življenja razkrivamo, da je življenje bogatejše od disciplinarnih pristopov.« Zato, pravi, so stiki z rodnim krajem tudi njega bogatili. Poslanstvo družboslovja namreč vidi v tem, da se ne zamejuje, ampak upošteva raznovrstnosti med ljudmi.

Velika promotorka športa med gluhihimi

Polona Kopina je prejela priznanje občine za naslov dvakratne državne prvakinja v paraalpskem smučanju in druge odlične dosežke v športu za invalide.

MATEJA RANT

Polona Kopina, ki je v zgodnjem otroštvu izgubila sluh, je svoje življenje poleg ostalim dejavnostim posvetila športu. »Razvila se je v izjemno športnico, ki tekmuje v različnih športih, kot so bowling, badminton, odbojka na mivki in paraalpsko smučanje, v katerem je lani osvojila naslov državne prvakinja v disciplini veleslalom in ga letos ubranila,« so pojasnili v obrazložitvi priznanja in dodali, da s svojimi uspehi dokazuje, da je tudi šport invalidov izrednega pomena pri rehabilitaciji in vključevanju v družbeno okolje.

Kot so navedli predlagatelji priznanja, Polona Kopina redno trenira in se pripravlja na tekmovanja izključno v svojem prostem času, ko pride z dela, kar je zelo naporno. »Vendar Polona je vztrajna in

prav zato je s svojim načinom življenja postala velika promotorka športa med gluhihimi, velika promotorka svoje nevidne invalidnosti, ki vedno znova dokazuje, da gluhi zmorejo, da je ves vložen trud tudi poplačan z izjemnimi športnimi dosežki.« Njeni športni rezultati, so poudarili, so res izjemni in vredni vsega spoštovanja. V številnih športnih panogah tekmuje pod okriljem Športne zveze gluhih Slovenije, še zlasti pa izstopajo njeni rezultati pod okriljem Zveze za šport invalidov Slovenije in Slovenskega paralimpijskega komiteja.

Je tudi članica številnih ljubiteljskih društev v domačem okolju in tudi s tem v veliki meri pripomore k razumevanju in premagovanju komunikacijske ovire kot posledice gluhot, ki jo Svetovna zdravstvena organizacija uvršča med eno naj-

Polona Kopina Foto: Tanja Mlinar

težjih invalidnosti. »Življenjska zgodba Polone Kopina je lep primer medsebojnega in medgeneracijskega sodelovanja. S skupnimi močmi dokazujemo, kako lahko premagujemo vidne in nevidne ovire.«

Eden najuspešnejših klubov v Žireh

Nogometnemu klubu Žiri so priznanje občine podelili za uspešno petdesetletno delo pri razvoju nogometa in delu z mladimi.

MATEJA RANT

Nogometni klub Žiri, so zapisali v utemeljitvi priznanja, se je v 50 letih delovanja razvil v enega najmnogičnejših in najbolj uspešnih klubov v Žireh. Prelomni dogodek za razvoj kluba je pomenila selitev iz industrijske cone na novi stadion na Polju. »Nov objekt je pritegnil številne nogometne navdušence, saj danes klub poleg članske ekipe šteje še šest mlajših aktivnih ekip različnih starostnih kategorij.« Med njihovimi največjimi tekmovalnimi uspehi so v ospredje postavili dva članska naslova gorenjskih prvakov ter dvakratni naslov prvaka mladincev in starejših dečkov na Gorenjskem. »Nastopi članov v slovenskih ligah že devet sezon pa pomenijo največji uspeh kluba.«

A začetki so bili skromni, so spomnili predlagatelji priznanja, zgolj s petnajstimi nogometnimi navdušenci. Danes poleg članske ekipe, ki že več let sodi med najboljša moštva na Gorenjskem, žirovski klub na tekmovanjih nastopa še s šestimi mlajšimi ekipami različnih starostnih kategorij. Tudi zato največ pozornosti namenjajo predvsem vzgoji mladih športnikov. »Razveseljiv je podatek, da je skoraj polovica od 130 članov kluba mlajših od 13 let in s tako zasedbo predstavlja najštevilnejši športni kolektiv s sedežem v Žireh.« Tako po prepričanju predlagateljev pomembno prispeva k družbenemu in športnemu utripu Žirov. »Predvsem pa pomeni ključni dejavnik pri skrbi za zdrav telesni in duševni razvoj mladih v zahtevnih novodobnih razmerah odraščanja.« Ne nazadnje, so še dodali predlagatelji,

Predsednik NK Žiri Drago Kramperšek Foto: Tanja Mlinar

klub s svojim delovanjem in uspehi prispeva tudi k boljši turistični prepoznavnosti Žirov.

Že od mladega zapisan gasilstvu

Anton Beovič je prejel priznanje župana za prizadevno in bogato delo v gasilstvu, ki se mu je zapisal leta 1978 – prve tečaje in usposabljanja je opravljal še v dijaških letih.

MATEJA RANT

Tri mandate je bil predsednik, kasneje pa podpredsednik PGD Žiri. »V tem času se je društvo moderniziralo in pridobilo prostore za vaje in poligon za domom, ki služi tudi kot igrišče za občane in prireditveni prostor,« so pojasnili v obrazložitvi in dodali, da je bil v tem obdobju izvoljen tudi za člana predsedstva matične Gasilske zveze Škofja Loka (kasneje upravnega odbora), kjer je različne funkcije opravljal vse do letos. V letih od 2008 do 2018 je bil poveljnik Občinskega gasilskega poveljstva Žiri. »V tem času se je tudi zaradi njegovega pristopa začelo bolj sistematično delo in organizacija. Danes so vsi člani gasilske-

ga poveljstva občine med sabo povezani, vsak pozna svoje naloge in zadolžitve, razvoj vseh štirih društev v občini je sistematičen in medsebojno usklajen.« Leta 2018 je bil izvoljen za predsednika Gasilske zveze Škofja Loka, ki pokriva delovanje gasilcev v občinah Škofja Loka, Železniki, Gorenja vas - Poljane in Žiri. »Povezovati je bilo treba različne tipe delovanja gasilcev in društev, saj na področju navedenih štirih občin poznamo tako izrazito mestna kakor bolj ruralna društva. Tudi na tem področju je deloval uspešno in z letošnjim letom je vodenje zveze, ki ostaja med največjimi in najboljše organiziranimi v državi, predal nasledniku,« so še zapisali v obrazložitvi priznanja.

Anton Beovič Foto: Tanja Mlinar

Prostovoljci z velikim srcem

Priznanje župana so prejeli vozniki v okviru projekta Prostofer za odgovorno prostovoljno in nesebično pomoč.

MATEJA RANT

Ekipo Prostoferja sestavlja enajst prostovoljnih voznikov: Angelca Jezeršek, Iztok Andreuzzi, Ljubomir Cankar, Marijan Dolenc, Branko Filipič, Milan Frelj, Vojko Gruden, Jože Mlinar, Peter Pivk, Milan Sovinc in Jože Tavčar.

V obrazložitvi priznanja so zapisali, da so vozniki postali »rešilna bilka za Žirovce, ki ne morejo voziti sami in potrebujejo pomoč pri vsakodnevnih opravilih«. Lani so vozniki prostovoljci opravili 223 prevozov, z vozilom Prostoferja pa so do konca lanskega leta prevozili 56.250 kilometrov. »Nemogoče pa je s statistiko opisati pomen vsake vožnje na zdravniške preglede, v trgovino ali preprosto na družabna srečanja, ki jih starejši pogosto zelo pogrešajo.« Največ prevozov so sicer vozniki opravili v bolnišnico in zdravstvene domove. »Vsi vozniki so aktivni tudi na drugih področjih družbenega življenja in so prostovoljci z velikim

Vozniki Prostoferja Foto: Tanja Mlinar

srcem, saj podarjajo svoj čas in voljo osebam, ki potrebujejo pomoč. Niso le odgovorni vozniki, pač pa tudi zaupanja vredni sogovorniki in dobri sopotniki v težkih trenutkih.«

Kot so še poudarili predlagatelji, je občina k projektu Prostofer pristopila z namenom, da starejšim omogoči večjo mobilnost in večjo socialno vključenost,

medsebojno povezovanje ter večjo kakovost življenja. Projekt so občani zelo lepo sprejeli, ta čas je kar 110 uporabnikov. »Toda brez ekipe prostoferjev bi bil projekt le mrtva črka na papirju. Vozniki prostovoljci nesebično podarjajo svoj čas za pomoč drugim. Vozniki so zaslužni, da je življenje marsikaterega prebivalca naše občine lažje.«

Z vsem srcem predan nogometu

Tomažu Veharju so priznanje župana podelili za izjemen prispevek k razvoju nogometa v Žireh.

MATEJA RANT

»Svoj prvi igralski uspeh je doživel, ko je za selekcijo nekdanje škofjeloške občine osvojil 2. mesto v 2. slovenski mladinski ligi. Vrhunec igralske kariere je doživel leta 1991, ko se je z domačo Alpino uvrstil v 2. člansko slovensko ligo,« so zapisali v utemeljitvi priznanja in dodali, da je bil najbolj zaslužen tako za vzpostavitev celotne piramide mlajših selekcij kot tudi za ureditev vadbenih površin stadiona ob Etiketi.

»Po ustanovitvi kluba leta 1973 Tomaž že kot osnovnošolski nogometni navdušenec ni zamudil nobene tekme domačih članov. Kot kapetan in nosilec igre prve žirovske pionirske nogometne ekipe je bil neverjetno zagnan in predan igri. Ve-

selil se je uspehov, ob neuspehih pa so ga čustva tako prevzela, da ni mogel zadržati solz. Tudi v mladinski in članski ekipi je bil nepogrešljiv,« so poudarili predlagatelji priznanja. Tomaž Vehar je tudi v težkem obdobju, ko je žirovski klub izpadel iz 2. slovenske lige, vizionarsko vztrajal pri delu z mladimi nogometaši. »V najtežjem obdobju je bil Tomaž nosilec vsega dogajanja v klubu – bil je predsednik, trener in še vedno igralec. Predsednik kluba je bil 13 let, zadnja leta pa kot podpredsednik še vedno aktivno sodeluje pri vodenju kluba.« O tem, kako močno živi z nogometom, pa po prepričanju predlagateljev govori tudi podatek, da je eden redkih Slovencev, ki si je v živo ogledal tekme reprezentance Slovenije na vseh velikih tekmovanjih doslej: na

Tomaž Vehar Foto: Tanja Mlinar

Evropskem prvenstvu 2000 v Belgiji ter na svetovnih prvenstvih 2002 v Južni Koreji in 2010 v Južni Afriki.

V svetovnem gasilskem vrhu

Ekipi članic B PGD Žiri z mentorjem Dušanom Pečelinom so priznanje župana podelili za uvrstitev in odličen uspeh na gasilski olimpijadi.

MATEJA RANT

Na olimpijadi so nastopile: Tanja Lazar, Mateja Jurca, Brigita Mohorič, Anica Beovič, Lilijana Poljanšek, Damjana Kramperšek, Lijana Mlinar, Ana Posedi, Metka Podobnik in kot rezerva Helena Jereb.

Članice B PGD Žiri tekmujejo od leta 2004, že drugo leto pa so osvojile občinski naslov in se uvrstile na regijsko tekmovanje in potem na državno tekmovanje. Naslov državnih prvakinj so osvojile še leta 2018, tudi sicer so se na tekmovanjih uvrščale med najboljše. »Vsako leto so nastopale na tekmovanju zveze in se uvrstile na regijsko in državno tekmovanje. Postale so prepoznavne in ni ga tekmovalca, ki ne bi slišal za mesto Žiri. Udeleževale so se tudi pokalnih tekmovanj, kjer so pridobile izkušnje in samozavest,« so poudarili predlagatelji priznanja. Leta 2020 pa so si na nastopu državne CTIF tekme

Ekipa članic B PGD Žiri Foto: Tanja Mlinar

prislužile nastop na kvalifikacijah za gasilsko svetovno olimpijado, ki je vsake štiri leta. »Izziv so sprejele in se podale na težko pot treniranja. Aprila lani so premagale nasprotnice in tako pristale na svetovni gasilski olimpijadi, ki je bila prvič organizirana v Sloveniji,« so zapisali v ob-

razložitvi. Julija lani so v Celju uspešno zastopale barve Slovenije in Žirov. »Za pičlih 24 stotink sekunde so izgubile stopničke in se uvrstile na odlično 4. mesto. So edina ekipa v škofjeloški zvezi, ki je kadarkoli nastopila na gasilski olimpijadi. Tako so ime Žirov ponesle v sam svetovni gasilski vrh.«

Katastrofalne poplave v Žireh

Občina Žiri je bila ena od prvih občin v Sloveniji, ki so jo na začetku avgusta zajele katastrofalne poplave. Že vremenska prognoza skozi celoten prejšnji dan je napovedovala burno vremensko dogajanje, vendar je bilo področje, ki ga bi dosegla večja količina padavin, zelo obsežno in določeno dokaj nenatančno.

JANEZ TRATNIK, POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽIRI

V četrtek, 3. avgusta, ob 17. uri je Civilna zaščita Žiri na družabnih omrežjih izdala posebno obvestilo za občane in gasilske enote za veliko verjetnost razlivanja reke Sore in njenih pritokov ter hudournikov, kar posledično pomeni povečan status pripravljenosti. Preverili smo stanje protipoplavnih vreč, uskladili postopke ob njihovem polnjenju ter se dogovorili o načinu vodenja v primeru aktivacije štaba Civilne zaščite.

Na žalost nas tokrat velika količina padavin res ni zaobšla. Prvi pozivi iz številke 112 so na pozivnike začeli prihajati že v četrtek po 20. uri in nekako do enajsti zvečer pojenjali. Ponoči smo budno spremljali močno nalivanje padavin, kar ni obetalo nič dobrega. V petek malo pred poldrugo uro so se začeli številni interventni pozivi za gasilske enote. Sam sem šel naprej na obhod okoli Žirov. Reka Račeva je že močno narasla in je tudi poplavljal, prav tako reka Sora. Zalitih je bilo že več območij v Žireh. Zaradi visoke vode in sproženih zemeljskih plazov po cestah niti nisem mogel narediti celotnega ogleda, zato sem se odpravil v gasilski dom

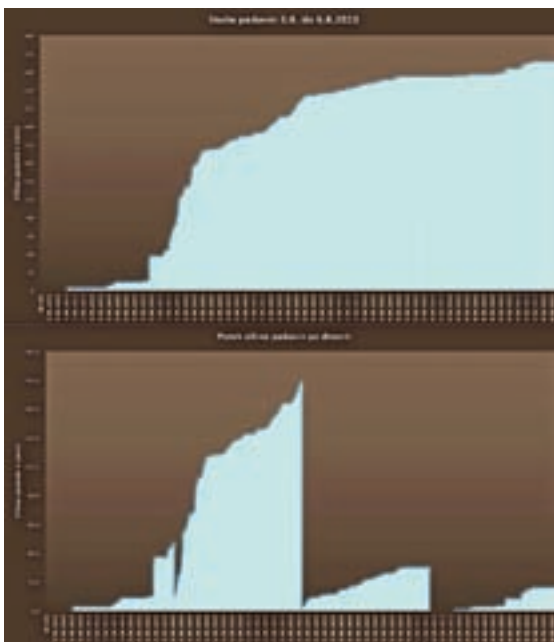
Štab Civilne zaščite (od leve proti desni): Martin Kavčič, Janez Tratnik, Anže Bitenc, Samo Kranjc, Gregor Mlinar, Franci Kranjc in Matic Bogataj Foto: Arhiv CZ

na Dobračevo, ki je bil obkrožen z naraslo vodo manjšega hudournika, ki teče mimo gasilskega doma. Po analizi že aktivnih dogodkov in oceni razsežnosti zalitij smo v gasilskem domu na Dobračevi oblikovali štab za vodenje vseh interventnih dogodkov. Glede na pretok reke Sore, ki je čez noč narasel do rekordnih 209 m³/s, je bilo to pričakovano. Zelo visok pretok je imela reka Račeva, prav tako skoraj vsi hudourniki v Žireh. Na mostu, ki vodi do hiš na spodnjem Selu, je voda segala do vrha ograje. Intenziteta padavin je bila zelo velika, kar se vidi na grafih, dobljenih od merilne postaje, ki objavlja podatke na <https://www.vreme-ziri.si/>.

Štab Civilne zaščite (CZ) za vodenje vseh interventnih dogodkov je bil tako oblikovan v petek, 4. avgusta, ob 3. uri. Sestavljal ga je poveljnik CZ Žiri kot vodja intervencije, operativni vodja, ki je koordiniral gasilske ekipe, vodja logistike, vodja načrtovanja, policist ter vodje posameznih gasilskih enot. Kasneje smo ga zaradi števila dogodkov še razširili. Zaradi velike količine klicev na številko 112 in posledično njene nedosegljivosti je bila aktivirana dežurna številka štaba CZ, kjer smo sprejemali in beležili vse nujne klice občanov. V štabu je deloval tudi direktor občinske uprave. Obvestili smo župana, ki je bil na dopustu. Tega je predčasno zaključil, se vrnil v Žiri in spremljal stanje na terenu ter sodeloval v štabu. Že ponoči smo s štaba obveščali interventne službe

po Poljanski dolini, saj smo predvidevali, da se bo ujma preselila tudi k njim, kar se je tudi uresničilo. Ko se je naredil dan, se je izkazalo, da je bila Poljanska dolina na določenih delih močno prizadeta, prav tako pa tudi druga področja po Sloveniji, kjer je bila katastrofa še mnogo hujša. Največji izziv, s katerim smo se soočili, je bil, da smo ostali določen čas odrezani od sveta, saj so bile vse ceste, ki vodijo v Žiri, zaradi poplav in plazov neprevozne/zaperte. Posledično nismo mogli računati na kakršnokoli pomoč zunaj občine Žiri. Neprevoznost cest je onemogočila dostop nujni medicinski pomoči, katere naloge so v tem času prevzeli gasilci in ekipa Zdravstvenega doma Žiri ter zdravnik, domačin. Oskrba s pitno vodo je potekala nemoteno, smo pa preventivno zahtevali njeno prekuhanje, ostale dobrine pa so bile po odprtju prometnih povezav ves čas na voljo.

Aktivirali smo skoraj vse razpoložljive strojnike z gradbeno mehanizacijo, ki so, kolikor je bilo to mogoče, poizkušali spraviti vodotoke nazaj v struge, odpirali ceste ter reševali, kjer je bilo to mogoče. Gasilske enote so delovale predvsem na objektih, čistile prepuste, skrbele za zaporo cest, pokrivalo zemeljske plazove, skrbele za nujno medicinsko pomoč, polnile vreče in jih razvažale, izvajale evakuacije, reševale živino in imovino ter na vse ostale možne načine pomagale občanom. Več kot dva dni smo imeli velike težave tudi

Količina padavin

z internetno in mobilno komunikacijo, saj je narasla Sora pretrgala komunikacijske vode. To nam je delo v štabu zelo otežilo. Obveščanje občanov je namreč ena od nujnih nalog, ki se izvajajo pri takih dogodkih. Pri tem smo uporabili vsa ostala razpoložljiva orodja, od družabnih omrežij do televizije in radijskih postaj. Tu bi posebej omenil Radio Sora, ki nam je omogočal redno javljanje v program in obveščanje občanov. Ko je bilo najhuje, smo morali nujno evakuirati štiri objekte in reševati ujetje ob poplavih.

Tokratni dogodek večjih razsežnosti nas je postavil tudi pred dejstvo: Kaj pa če odpovejo komunikacije? Pri tem smo, tokrat prvič, uporabili Radia Sora. Zato apeliramo na občane Žirov, da v primeru takih dogodkov spremljajo radijski program Radia Sora na frekvenci 89,8 MHz z oddajnika na Koprivniku.

Kljub vsem nevšečnostim, ki so se poleg samega neurja pojavile, smo zadevo obvladovali. Aktivirali smo vse razpoložljive gasilske enote (vsak dan je bilo na terenu več kot 70 gasilcev iz vseh štirih gasilskih enot), formirali ekipo za posredovanje ob nujnih bolezenskih stanjih ter razpoložljiva tehnična sredstva, aktivirali smo tabornike in skavte, Rdeči križ, ogromno prostovoljcev je pomagalo najbolj prizadetim in nemočnim. Na terenu sta bila tudi župan in direktor občinske uprave, ki sta aktivno spremljala stanje. Med tednom je našo občino obiskalo več ministrov in državnih sekretarjev, ki so si ogledali posledice delovanja vodne ujme. Svoje aktivnosti je štab zaključil v četrtek, 10. avgusta, zvečer, vendar so aktivnosti tako gasilskih enot kot ostalih služb potekale naprej. Škoda je po prvih ocenah ogromna predvsem na infrastrukturi, pa tudi na stanovanjskih hišah in v podjetjih. Zalitih je bilo več kot 80 objektov, od tega delno zasutih osem. Sprožilo se je več kot 30 zemeljskih plazov, ukvarjali pa smo se tudi naplavljenimi neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi. Sama sanacija še vedno poteka zelo intenzivno. Koordinacija poteka preko

služb na Občini Žiri s sodelovanjem Civilne zaščite. Gradbene službe so na terenu in urejujejo prizadeta področja, praznijo prepuste in čistijo vodotoke ter izvajajo sanacijo najbolj prizadetih področij.

Prve analize intervencije in izvedenih postopkov so pokazale, da smo jih koordinirali in tudi izvajali na zelo visoki ravni, čeprav je šlo za dogodek razsežnosti, ki ga ne pomnijo niti najstarejši. Gasilske ekipe, ki se prve odzovejo na takšne izredne dogodke, so delovale usklajeno in strokovno, njihovo sodelovanje pa je bilo na visoki ravni, kar se ob takšnih dogodkih od njih tudi pričakuje. V štabu smo zahteve po pomoči obravnavali po prioritetni listi glede na nujnost in razsežnost, koordinacija z vsemi službami je potekala dokaj nemoteno. Je pa analiza pokazala tudi potrebo po zamenjavi in popolnitvi opreme za posredovanje na takih dogodkih. Tu gre predvsem za opremo gasilskih enot in Civilne zaščite, kjer se potrebuje predvsem komunikacijska oprema ter oprema za načrtovanje in vodenje tako obsežnih in dolgotrajnih dogodkov.

Po pogovoru s starejšimi tako visokega vodostaja rek, potokov in hudournikov ne pomni nihče. Primerljiv je s poplavi, ki so Žiri prizadele leta 1926. Prepričan sem, da so ustrezna regulacija reke Sore in ostalih vodotokov, izpraznjeni zadrževalniki in ostali posegi, ki so bili napravljeni na vodotokih, rešili prenekateri objekt ali infrastrukturo pred zalitjem in poškodbami. To bo vsekakor treba izvajati tudi v prihodnje. Velja pa, da taki dogodki ne bodo več izjema, ampak se bodo pojavljali pogostejše, kot so se pred desetletji. Zato naj velja, da se moramo nanje pripravljati že danes. Veliko uporabnih navodil najdete na povezavi uprave za zaščito in reševanje: <https://www.gov.si teme/poplave/#e77475>.

Na tem mestu se zahvaljujem vsem interventnim službam, Civilni zaščiti, gasilcem, članom štaba, skavtom, tabornikom, agenciji Arso, policiji, ekipi Rdečega križa in Karitasa in mnogim prostovoljcem, ki so se javljali z namenom pomagati. Zahvaljujem se tudi vsem prebivalcem Žirov za upoštevanje navodil, skrb za lastno varnost in varnost drugih, potrpežljivost, medsebojno pomoč ter sočutje. Tudi zato so bile Žiri že en teden po uničujočem petku videti dokaj normalno. Hvala vam tudi za vso pomoč, ki ste nam jo izkazali z različnimi donacijami, in moralno podporo.

UKREPI PRED POPLAVO

Ne podcenjujte moči vode in bodite pripravljeni, da boste ob poplavi lahko hitro ukrepali.

Seznanim se s poplavno ogroženostjo območja, kjer prebivate.

Družinske člane seznanim, kako ukrepati v primeru poplave.

Načrtujete, po kateri poti se lahko umaknete na višje ležeče mesto.

Poskrbite za neovirano odtekanje meteornih voda v okolici hiše.

Pripravite zadostno zalogo pitne vode (v plastenkah) ali si pripravite sredstva za razkuževanje vode, saj je lahko po poplavi motena preskrba z vodo.

Pripravite zalogo konzervirane hrane, nujnih zdravil, opremo za prvo pomoč, nepremočljivo obleko (gumijaste škornje, nepremočljiva oblačila, gumijaste rokavice), voodoo porno torbo ali škaflo za dokumente in dragocenosti, baterijski radijski sprejemnik in baterijsko svetilko z rezervnimi baterijskimi vložki ter drugo, za kar menite, da bi potrebovali.

V prostorih, ki jih lahko poplavi, pohištvo in drugo opremo ter električne vtičnice in napeljavo dvignite od tal.

Tla in stene prostorov, ki jih lahko poplavi, naj bodo iz materialov, ki jih voda manj poškoduje, se lahko očistijo in se hitro posušijo.

Na odtok in cevi namestite nepovratne ventile.

Lahko vnetljive tekočine in strupene snovi (strupe za škodljivce, pesticide, močna čistila in podobno) hranite v zaprti prvotni embalaži v skladu z navodili proizvajalca (iz odprte embalaže se lahko vsebina razlije in onesnaži vodo, nastanejo lahko tudi nepričakovane kemične reakcije).

Ustrezno zavarujte in pritrdite cisterne za kurilno olje.

Razmislite o ustreznem zavarovanju.

Poskrbite za redno odstranjevanje in čiščenje podrtega in polomljenega rastja v gozdovih, predvsem v bližini hudournikov in ob strugah vodotokov.

Plavje, ki se nabere na naravnih zožitvah in infrastrukturnih objektih (cevnih prepustih, mostovi, prečni objekti), je treba redno odstranjevati.

Krajevni urad Žiri posluje ob četrtnih

S septembrom se spreminja delovni urnik Krajevnega urada Žiri, ki bo po novem odprt ob četrtnih med 7. in 12. uro, in ne več ob sredah, nekaj sprememb pa se obeta tudi pri poslovanju.

JANA JENKO

Zakaj takšna sprememba in ali bo ta stalna, pojasnjuje Iztok Hostnik, v. d. načelnika Upravne enote (UE) Škofja Loka: »Pri pregledu in primerjavi frekvence obiska strank na krajevnih uradih in na sedežu UE smo ugotovili, da še vedno velika večina strank prihaja na sedež UE. Ob dejstvu, da smo trenutno v zelo velikem pomanjkanju zaposlenih v sprejemni pisarni, smo s to spremembo poiskali ta čas najbolj optimalno rešitev, s katero lahko z obstoječim kadrom zagotavljamo storitve na sedežu UE, obenem pa ohranjamo dostopnost nekaterih naših storitev strankam tudi v krajevnih uradih. Ker je tudi naši UE v interesu, da smo čim bolj dostopni svojim uporabnikom, se bomo tudi v prihodnje trudili, da ta rešitev ne postane stalna.«

Kako pa je z dostopnostjo in storitvami, je tudi na tem področju kaj sprememb? Prva novost je uvedba sistema upravljanja čakalnih vrst na sedežu UE Škofja Loka za storitve sprejemne pisarne, kar pomeni, da stranka ob vstopu prevzame številko na »vrstnilniku«, bodisi s fizičnim prevzemom številke bodisi s skeniranjem QR kode, v nadaljevanju pa lahko svoj status spremlja na informativnem ekranu pred pisarno ali po aplikaciji s QR kodo ter tako sproti spremlja število oseb v čakalni vrsti

za zdaj mogoča le za storitve, ki se izvajajo na sedežu UE v Škofji Loki, ne pa še za storitve, ki se izvajajo na krajevnih uradih. Rezervacija je enostavna in jo lahko opravite po spletni strani, kjer so na voljo vse informacije, mogoča pa je tudi rezervacija z mobilno napravo s pomočjo QR kode, po avtomatskem telefonskem asistentu na številki 04-555-0-111 ali e-pošti: narocanje.ueskloka@gov.si. Predhodno naročanje za obisk Krajevnega urada ni potrebno.

Na vseh krajevnih uradih UE Škofja Loka so strankam na voljo naslednji upravni postopki in upravne naloge:

– izdaja osebnih izkaznic, potnih listin in voznških dovoljenj,

pred njimi. S 1. septembrom pa smo začeli uvajati tudi enostavno in uporabnikom prijazno možnost rezervacije termina – ta je

- podaljšanje voznških dovoljenj,
- izdaja potrdil iz uradnih evidenc po 179. členu za področje Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za infrastrukturo, razen izpisov iz matičnega registra,
- prijava na praktični in teoretični del voznškega izpita,
- prijave in odjave prebivališč,
- potrjevanje podpor volivcev,
- sprejem vlog za pridobitev spletnega kvalificiranega potrdila SIGENCA/SMS pass,
- overitev podpisov, kopij, garantnih pisem in knjig gostov,
- izdaja zemljiškoknjižnih izpisov in zbirk geodetskih podatkov.

Poleg navedenih storitev pa na krajevnih uradih lahko oddate tudi vloge za ostala delovna področja UE, razen vlog in dopolnitev za gradbene postopke.

Več o delu načelnika UE in spremembah, ki jih v okviru poenostavitve poslovanja še načrtujejo, pa v eni od prihodnjih števil Žirovskih novic.

INOVATIVNO NA POT PODJETNIŠTVA

Razvojna agencija Sora (RAS) bo jeseni znova pripravila startup delavnico Inovativno na pot podjetništva. Osemndnevna delavnica je namenjena podjetjem in tistim, ki o podjetništvu šele razmišljajo. »Na njej vas bodo popeljali skozi različna področja delovanja podjetja, ki jih mora poznati prav vsak, preden stopi na samostojno podjetniško pot. Z omenjenimi področji morajo biti seznanjena tudi vsa že delujoča podjetja.« Delavnica bo potekala dvakrat na teden v oktobru in novembru od 17. ure do 20. ure v prostorih Upravne enote v Škofji Loki. Prva delavnica bo 2. oktobra. Podrobnejše informacije o delavnici in povezava do prijavnih obrazcev so na voljo na spletni strani RAS.

ŠOLSKI PREVOZI

Občina Žiri je v poletnih mesecih izvedla postopek oddaje javnega naročila za opravljanje šolskih prevozov učencev Osnovne šole Žiri v prihodnjih štirih šolskih letih. Javno naročilo je bilo razdeljeno na devet sklopov. Sprejeta je bila odločitev, da se sedem od devetih sklopov odda ponudniku Avtoprevoznništvo Martin – Valentina Frelih, s. p., Goropeke 10, Žiri. Prevoze otrok iz Sela pa bo izvajalo podjetje ARRIVA, d. o. o., Ulica Mirka Vadnova 8, Kranj. **N. K.**

V ŽIREH NOVA ZOBOZDRAVNICA

V Zdravstveni postaji Žiri je Zdravstveni dom Škofja Loka v sodelovanju z Občino Žiri pred časom uredil novo zobozdravstveno ambulanto. V njej sta zaposleni zobozdravnica Ana Klarendić in zobna asistentka Barbara Čadež. »Dosegljivi sta po elektronski pošti zob.amb.ziri@zd-loka.si ali po telefonu na številki 04 502 02 11,« so razložili na OZG. V ponedeljek, četrtek in petek ambulanta deluje v dopoldanskem času, ob torkih in sredah pa popoldan. Kot so dodali na OZG, se bodo zdaj v Žiri lahko vrnil tudi vsi občani, ki so ta čas opredeljeni pri zobozdravnikih v okolici.

Hiter odziv ob poplavah

Poletje, ki ga že skoraj puščamo za seboj, žal ni bilo namenjeno samo dopustom in počitku. Prineslo nam je nove izzive, večje, kot bi si jih lahko zamislili ali jih pričakovali.

MARIJA TAVŽELJ, DIREKTORICA SENECURA DOMA STAREJŠIH OBČANOV ŽIRI

V petek, 4. avgusta, nas je v SeneCura domu starejših občanov Žiri zjutraj pričakala voda. Veliko vode. Tam, kjer je ne bi smelo biti. Tako za zaposlene kot stanovalce se je dan začel že ob peti uri. V noči iz četrтка na petek se je nočna ekipa soočala s težavami pri dobavi elektrike. Izpad električne energije je svojevrsten izziv za zaposlene v domu. Vsi sistemi, ki jih uporabljamo, so namreč vezani na električno energijo.

Nepremične postelje

Če menimo, da je čudovito, ker imamo postelje na električni dvigni sistem, ob izpadu elektrike ugotovimo, da vseeno ni tako dobro, kot se nam zdi. Postelje je namreč brez elektrike nemogoče upravljati. Ostanemo v položaju zadnjega trenutka izklopa elektrike. Pa vendar se je izkazalo, da je to manjši problem v primerjavi z drugimi. Proti jutru je v prostorih pralnice skozi strop pritekla voda. Kakšna »poplavlina« tu in tam nam sicer ni tuja. Pri novogradnjah se vse težave pokažejo običajno šele, ko začne hiša živeti, in so zato delno pričakovane. Tisti trenutek si še nismo predstavljali, da bomo konec koncev veseli, da je bila to edina voda, ki si je našla pot v hišo.

Zaposleni niso mogli na delo

Z resničnimi težavami smo se začeli spopadati, ko smo ugotovili, da zaposleni iz drugih občin, zaradi vremenske ujme in posledično neprevoznih cest, ne morejo na delovno mesto. Aktivirala se je ekipa zaposlenih, ki živijo v občini Žiri in so bili pripravljeni priti

Samo požrtvovalnosti in iznajdljivosti zaposlenih – ter tudi nekaterim njihovim svojcem – se lahko zahvalimo, da je bila edina pripomba stanovalcev na naše delo v izrednih razmerah ta, da hrana še nikoli ni bila tako dobra kot te dni.

na delo. Marsikdo tudi s planiranega letnega dopusta. Po kontaktu z dobaviteljem hrane smo ugotovili, da dostava na ta dan (in verjetno še kakšen dan za njim) ne bo mogoča. Zaradi poplav so bile tudi trgovine zaprte. Soočili smo se s težavo, ki je resnično nismo pričakovali: kako oskrbeti s hrano 56 stanovalcev, kolikor jih trenutno biva pri nas. Samo požrtvovalnosti in iznajdljivosti zaposlenih – ter tudi nekaterim njihovim svojcem – se lahko zahvalimo, da je bila edina pripomba stanovalcev na naše delo v izrednih razmerah ta, da hrana še nikoli ni bila tako dobra kot te dni. Kuhale so jo namreč nekvalificirane, a vendar požrtvovalne roke.

Razumevanje stanovalcev in solidarnost zaposlenih

Prav za vse opisano gre zahvala tako stanovalcem kot njihovim svojcem za izredno razumevanje in podporo. Največja zahvala

Poletje je SeneCura domu starejših občanov Žiri prineslo tudi nove izzive. Foto: arhiv doma

in spoštovanje pa gre vsem našim zaposlenim, ki so v težkih trenutkih stopili skupaj, pokazali svojo solidarnost, požrtvovalnost in iznajdljivost. Zavedanje, da imamo čudovite sodelavce, nas pomirja. Ni nas strah prihodnosti, ne glede na to, kakšne izzive nam prinaša, saj po tej izkušnji vemo, da jih bomo skupaj zmogli.

Občina Žiri

Občina Žiri obvešča o objavi

JAVNEGA RAZPISA

za sofinanciranje izobraževanja nadarjenih mladih glasbenikov in plesalcev Jobstov sklad za leto 2023.

S sredstvi v višini 1.500,00 evrov bo sofinancirala izobraževanja nadarjenih mladih glasbenikov in plesalcev:

- šolnine glasbenih in plesnih šol doma in v tujini,
- izposojajo inštrumenta,
- udeležbo na seminarjih, mojstrskih tečajih, poletnih glasbenih šolah ali tekmovanjih,
- nakup inštrumenta.

Kandidati prijavo oddajo osebno v sprejemni pisarni Občine Žiri ali pošljejo na naslov: Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri, najkasneje do **5. 10. 2023**.

Celotno besedilo javnega razpisa je objavljeno na spletni strani **www.ziri.si**.

Žirovci smo spet zmogli

Po vodni ujmi, ki je prizadela veliko večino Slovenije in tudi Žiri, smo se z glasbeniki, ki bi morali v okviru Poletja v Starih Žireh še nastopiti, odločili, da se nadaljnji koncerti izvedejo zgolj dobrodelno.

MAJA JUSTIN JERMAN

Tako se je konec avgusta v dvorani Svobode Žiri predstavilo pet glasbenih skupin različnih glasbenih zvrsti, ki so navdušile publiko vseh generacij in pripomogle k lepi zbrani vsoti, namenjeni žirovskim gasilcem in prizadetim v poplavih.

AddBeatke so s svojimi vokali in sproščeno interpretacijo ob spremljavi Klemna, Marka in Danija z mladostnim žarom zagrele publiko. Nadaljevala sta Martin in Uršula Ramoveš z nekoliko prilagojenim programom zaradi tehničnih motenj, ki sta jih profesionalno zaobšla in kljub temu publiko približala Janezovo poezijo, podorno in blizu našemu čustvovanju in temperamentu. V nadaljevanju je sledil Trio Jana Isteniča, ki nas je z odličnim klasičnim džezom preselil v ameriške loke prejšnjega stoletja. Tako se je pestra glasbena ponudba nadaljevala do benda Uninvited, ki je zaplul že v težje vode roka s prepričljivo pevko in izvirnimi kritičnimi

Na dobrodelnem koncertu v Žireh so zbrali 3250 evrov za žirovske gasilce in prizadete v poplavih. Foto: Tanja Mlinar

besedili. O njih se bo še slišalo, saj so izkazali veliko muzikalne prodornosti in poguma. Nato pa smo se po razglasitvi več kot navdušujoče zbrane vsote 3250 evrov, ki jih je publika nesebično prispevala, sproščeno zazibali ob starih rokernih ritmih Joeja Cockerja v osebi Danijela

Rampreta in njegove številne in energične glasbene skupine. Večer, ki ni razočaral, tako po glasbeni, še bolj pa dobrodelni plati. Žirovci smo dokazali, da imamo predvsem izjemno obetavne mlade glasbenike in publiko, ki zna stopiti skupaj, kadar je treba, in iti na pomoč.

Moj vrt Maje Šubic

V galeriji Kržišnik so konec avgusta v okviru cikla Dvogovori odprli razstavo akademske slikarke Maje Šubic na temo Moj vrt.

BARBARA PETERNEL

Cvetje je najlepše v svojem naravnem okolju – na vrtu, v parku, na travniških poljanah. Ko vstopimo v cvetlični vrt, je tako, kot bi vstopili v povsem drugačen svet, saj se nam prebudijo vsi čuti, ki pripomorejo k sproščenemu razpoloženju. Risbe ilustratorke so vse to le potrdile in navdušile številne obiskovalce razstave. Za uvod v prijetno druženje in odprtje razstave je spregovorila Maja Kržišnik. Spomnila je na povezanost rož, umetnosti in vrta tudi v našem okolju. V nadaljevanju je predstavila slikarko, ki je leta 1990 diplomirala na Akademiji za likovno umet-

nost v Ljubljani, smer slikarstvo, pri prof. Emeriku Bernardu. Intenzivno se ukvarja s freskoslikarstvom, pri čemer tehniko povezuje s sodobnimi slikarskimi praksami in ambientalnimi projekti. Posveča se tudi knjižni ilustraciji. V zadnjih dvajsetih letih je raziskovala dela Charlesa in Erasmosa Darwina in njenemu delu posvetila številne projekte, ki obsegajo dela v različnih medijih, kot so freske na lehnjaku, keramiki, akvareli, akrili in animacije. Pro- učevanju naravoslovnega sveta se pridružujejo tudi njeni herbariji. Ustvarila je več javnih monumentalnih del, sodelovala na številnih skupinskih razstavah in imela več samostojnih razstav.

Maja Šubic ob odprtju razstave Moj vrt Foto: Tanja Mlinar

»Vsakdo naj obdeluje svoj vrt,« je z besedami Prežihovega Voranca odprla razstavo slikarka.

Poleti v Starih Žireh ...

... se marsikaj dogaja. Zaradi prijetnega prostora in poletno razpoložene publike.

MAJA JUSTIN JERMAN

Dogajanje tradicionalno zaženemo na Poletno muzejsko noč (PMN), ko se sprehodimo od Stare šole do Vrta Kržišnik mimo Prezbiterija in Studenca. Na ta način zaznamujemo ključne starožirovske točke. Ob Prezbiteriju in Studencu sta se letos žirovski javnosti kot pesnika prvič razkrila Gregor Rozman in Miha Naglič. Oba sta tematiko prilagodila prostoru. V izvedbi Tine Jurca in Tineta Kramperška smo prisluhnili Perici pod Žirkom, medtem ko je Miha Naglič svojo poemo namenil spominu na staro cerkev.

Na Vrtu Kržišnik, kjer smo letos povorko začeli, smo ob spremljavi Nagise Moritoki Škof uživali ob prepletanju glasbe in plesa Jasne Knez, Tine Valentan in njenih soplesalk in soplesalca. Med njimi pa so se gibali in peli otroci Osnovne šole in Vrtca Žiri pod mentorstvom Urške Trček, Lare Gantar in Tine Martinčič. Letošnja kulturna ponudba PMN se je začela z odprtjem razstave slikarke Nuše Jurjevič, končala pa z jam sessionom mladih žirovskih glasbenikov: Klemna Mlinarja, Marka Žaklja, Jana Isteniča in Davida Križaja. Posebnost letošnje ponudbe so bile tri ustvarjalne delavnice, ena likovna za otroke in dve za odrasle; nabiralniška z Darjo Vrano in polstenje volne s Petruško. Tudi stojnice pred Staro šolo,

Poletna muzejska noč na Vrtu Kržišnik Foto: Tanja Mlinar

ki so ponujale različne domače izdelke in medkulturno kulinarčno izkušnjo, so bile novost, ki jo nameravamo prihodnje leto obdržati.

Prav tako bomo v poletnem programu obdržali koncerte Poletja v Starih Žireh, ki smo jih letos zaradi poplav okrnili in združili v dobrodelnega. Pred njim pa smo izpeljali nastop Bakaline Velike, ki se je v Žireh predstavila v vsej svoji vsebinski in glasbeni moči, ki jo premore z izjemnimi besedili, povezanimi z okoljem in naravo, od koder glasbeniki izhajajo. Naslednji koncert je bil po zvrsti precej drugačen, saj je Log a rythm pripadal bolj free jazzu kot klasičnemu. Osrednji glasbeni li-

der tega večera je bil izjemni Igor Bezget na kitari, ki je večinoma predstavil svoje lastne kompozicije. Glasbeni dogodek, ki je vreden slehernega džezovskega odra in seveda izjemne žirovske publike. Naslednje koncerte v avgustu pa je žal odnesla povodenj, saj se glasbenikom in prirediteljem ni zdelo primerno poplesavati v glasbenih ritmih, medtem ko so se mnogi v naši bližini borili s posledicami poplav. Zato smo sklenili, da se lokalna glasbena scena združi v veliki dobrodelni koncert. Napovedani koncert Pihalne godbe Alpi na Žiri pa se 22. septembra izvede po načrtu pred Staro šolo ali v primeru slabega vremena v Dvorani DPD Svobode v Žireh.

Odkrili spomenik Juti Krulc

MATEJA RANT

V okviru Jutinega dneva – dneva odprtih vrat Vrta Kržišnik, ki ga pripravljajo v spomin na krajinsko arhitektko Juto Krulc, so letos v vrtu odkrili tudi njen kip, ki ga je izdelal akademski kipar Bojan Mavsar. Vrt Kržišnik je Juta Krulc zasnovala leta 1974 ter ga ob pomoči hčerke Maje, njenega moža Tomaža Kržišnika ter vnuka Tadeja urejala vse do svoje smrti leta 2015. Že pred slovesnim odkritjem kipa so se obiskovalci lahko sprehodili po vrtu in si ob tem na razstavi ogledali izbor botaničnih risb Jute Krulc.

Spomenik Juti Krulc v Vrtu Kržišnik Foto: Tanja Mlinar

Z jesenjo spet vadbe za vse generacije

Ob zaključku poletnih dopustov, ko v naše kraje počasi prihaja jesen, se začne nova sezona vadb za vse generacije. Pestro ponudbo vodenih vadb, ki so na voljo v Žireh, pa v Arcus Medici dopolnjujejo z možnostjo terapevtskih vadb.

JANA JENKO

Začetek jeseni v znamenju športa

Športni navdušenci zagotovo že odštevate dneve do začetka nove vadbene sezone, ki jo lahko letos še nadgradite. Če še niste prepričani, kakšno vadbo bi izbrali zase ali pa bi letos radi preizkusili kaj novega oziroma k vadbi pod strokovnim vodstvom vključili še vaše najmlajše, potem ne zamudite letošnjega dneva športa, ko vam ponudniki športnih vadb v Žireh pripravljajo predstavitev vadb za vse generacije. Predstavitve bo potekala v soboto, 23. septembra, med 9. in 12. uro pred športno dvorano v Žireh, na njej pa boste lahko spoznali različne ponudnike vodenih vadb v Žireh, spoznali vaditelje in trenerje ter povprašali, kaj iz njihove ponudbe bi bilo najbolj primerno za vas. Poleg predstavitve vadbениh priložnosti pa organizatorji pripravljajo tudi pester zabavni program z igrami in izzivi, srečelovom s privlačnimi nagradami ter programom za otroke. Ali kot so zapisali v vabilu: »Prepri-

čani smo, da se bo za vsakogar našlo nekaj za popestritev dopoldneva, morda pa tudi vadbene sezone, ki prihaja. Lepo vabljeni vsi – malo bolj in malo manj 'športni', 'stari mački' in novi radovedneži, najmlajši, odrasli in tisti v zlatih letih. Skupaj se bomo potrudili, da naredimo lepo, športno obarvano sobotno dopoldne.«

Terapevtske vadbе v Arcus Medici

Novo sezono terapevtskih vadb pa z jesenjo začenjajo tudi v Arcus Medici in k sodelovanju vabijo vse, ki bi radi naredili prvi korak na poti proti boljšemu zdravju in dobremu počutju. »Terapevtske vadbе predstavljajo uvod v dejaven življenjski slog in redno vadbo, z njimi izboljšujemo zmogljivost udeležencev, jih naučimo pravilne izvedbe osnovnih vaj in jim pokažemo, kako jih lahko prilagodijo svoji trenutni zmogljivosti. Če želijo, pa se posvetimo tudi drugim elementom življenjskega sloga, kot so prehrana, spanje, stres, navade ...« pravi kineziologinja Nina Istenič in dodaja, da so takšne terapevtske vadbе še posebej namenjene tis-

tim z nižjo telesno zmogljivostjo, ki se jim vadbe v lokalnem okolju zdijo prezahtevne, posameznikom z omejitvami zaradi poškodb ali kroničnih bolezni in vsem tistim, ki želijo narediti prve korake proti bolj zdravemu in dejavnemu življenjskemu slogu, pa niso prepričani, kako in kje začeti, ali pa želijo vaditi pod vodstvom strokovnjakov s področja medicine in kineziologije.

Vse, ki se odločijo za terapevtsko vadbo, čaka celostna obravnava, ki vključuje zdravniško mnenje o morebitnih omejitvah za vadbo, meritve telesne zmogljivosti – ŽIRfit, meritve telesne sestave pred in po koncu vadb, da lahko vidijo svoj napredek, 6-mesečni sklop vadb v zanje primerni skupini in, če želijo, tudi analiza njihovega življenjskega sloga ter predavanja in delavnice s področja prehrane, stresa, spanja, navad ... Za udeležbo na terapevtskih vadbah pa je potrebna predhodna prijava, pravi kineziologinja Nina Istenič: »Če se nam želite pridružiti, vas vabimo, da najpozneje do konca septembra napišete sporočilo osebnemu zdravniku.«

Dihamo z naravo

Septembra in oktobra bo v Žireh vsak torek organizirana brezplačna vodena aktivnost Dihamo z naravo.

BARBARA MLAKAR

Projekt Dihamo z naravo poteka pod okriljem društva Šola zdravlja in je sofinanciran s strani ministrstva za zdravje. Poteka na 25 lokacijah po Sloveniji in je brezplačen za vse udeležence. Gre za vadbo, ki združuje umirjeno gibanje, dihalne vaje in meditacijo z namenom spodbujanja telesnega, duševnega in čustvenega zdravlja. Z vadbo izkoristimo blaginje gibanja v naravi, nežno razgibamo hrbtenico, poiščemo občutek notranjega miru in povezanosti; obenem pa spoznamo metode, s pomočjo katerih lahko tudi v svojem vsakdanu postanemo bolj umirjeni, pozorni in zdravi.

Vadba nudi orodja, ki jih udeleženci lahko s pridom uporabljajo tudi pri svojem delu in prinašajo:

- povečano osredotočenost in pozornost: vaje, ki jih izvajamo, dokazano pomagajo izboljšati koncentracijo in spomin, kar je lahko še posebej koristno za vse, ki se borijo z motnjo pozornosti;
- izboljšano držo celega telesa: vaje za razgibavanje hrbtenice in dihanje, ki ga spremljamo z gibi rok, skupaj pripomorejo k postopnemu izboljšanju drže;
- zmanjšan stres in tesnoba: vadba v naravi se je izkazala kot učinkovito orodje za obvladovanje stresa, saj pomaga znižati raven kortizola, zmanjšuje napetosti v telesu in umiri um.

Brezplačne vadbе so se začele v torek, 5. septembra, ob 17. uri na zunanjem prizorišču ob muzeju v Starih Žireh. Vadba bo v tem terminu potekala v septembru in oktobru, upamo pa, da jo bomo lahko nadaljevali tudi prihodnje leto od marca do junija. V društvu Šola zdravlja smo prepričani, da je takšna vadba močno orodje za ustvarjanje bolj harmoničnega in zdravega delovnega okolja. Več si lahko preberete na spletni strani projekta Dihamo z naravo in v lokalnih medijih.

Priporočamo predhodno prijavo na naslov: dihznaravo+ziri@gmail.com; prijava ni obvezna, je pa priporočljiva, saj vas lahko vaditeljica v primeru slabega vremena obvesti o nadomestni lokaciji oz. o nadomestnem terminu izvedbe vadbе.

Sproščeno in ustvarjalno poletje

Sproščeno poletje v vrtcu so zaznamovale ustvarjalne delavnice, gibanje v naravi in sladkanje, s septembrom pa se za 231 otrok začenjajo novi projekti in interesne dejavnosti.

JANA JENKO

Vrtčevsko poletje je bilo tudi letos sproščeno in razgibano, vrtičkarji z vzgojiteljicami pa si ga bodo še posebej zapomnili po različnih igrah, sprehodih, zanimivih obiskih in ustvarjalnosti.

Starejše skupine otrok – Skakalčki, Hihtalčki in Pohajalčki – so v poletnih dneh ustvarjali v senci dreves na Kržišnikovem vrtu. Obisk vrta, ki je prava paša za oči, je navdušil tudi male umetnike, ki so na enem od obiskov poiskali svoj najljubši kotiček, ga narisali in s slikami navdušili tako skrbnike vrta kot tudi vzgojiteljice in starše. Šport pa so na enem od vrtčevskih obiskov združili tudi s sladkanjem, saj jim gostja Tina Filipič ni predstavila le aktivnosti Športnega društva Lipa, ki povezuje športne navdušence na območju Podlipa - Smrečje, ampak je vrtčevske športnike presenetila še s sveže narejeno sladkorno peno, ki je šla vsem v slast.

V jesen tudi letos s trinajstimi oddelki

Prvi september pa ni poseben dan le za šolarje, ampak tudi za vse vrtčevske otroke, ki jih v skupinah pričakajo nove vzgojiteljice in

nekaj novih sošolcev. Tako je bilo tudi letos za vseh 231 otrok žirovskega vrtca, ki bodo v 13 oddelkih, šestih v prvem in sedmih v drugem starostnem obdobju, usvajali nova znanja in kompetence. Prednostne naloge, ki jim bodo ob rednem programu pri svojem delu v tem vrtčevskem letu strokovne delavke posvečale še dodatno pozornost, bodo empatija, sočutnost, zdravi medsebojni odnosi, gibanje in samostojnost, med interesnimi dejavnostmi pa bodo v program vrtca vključevali še obiske terapevtskega psa, pevske zbor, jogo za otroke in medgeneracijska srečanja. Vrtec pri Osnovni šoli Žiri pa bo tudi letos sodeloval v različnih projektih, ki bodo prilagojeni posameznim starostnim skupinam – Zdravje v vrtcu, Varo s soncem, Mali sonček, Mreža gozdnih vrtcev in šol, Prvi turistični koraki, Solidarnost in Teden vseživljenjskega učenja.

»Naš cilj je, da z roko v roki ustvarjamo priazen in kreativen vrtec. S sodobnimi pristopi na temeljih tradicije poskušamo dajati otrokom popotnico za življenje. Otroke spodbujamo iskati lastne poti in jim omogočamo aktivno ter raziskovalno okolje. Vodimo jih v razvoj kritičnega in ustvarjalnega razmišljanja. Krepimo sa-

Ustvarjalno poletje v Kržišnikovem vrtu

Foto: arhiv vrtca

mostojnost, domišljijo in radovednost,« pravi pomočnica ravnatelja Andreja Oblak Kavčič. Novega vrtčevskega leta, ki prinaša pestro paleto dogodkov, druženj in izzivov se, pravijo, zelo veselijo, hkrati pa lepo pozdravljajo tudi vse svoje upokojene sodelavke ter ostale zveste bralce.

Družili so se ob nogometu

MATEJA RANT

Na nogometnem stadionu Polje v Žireh je Nogometni klub Žiri avgusta pripravil že 19. Otroško nogometno šolo Žiri.

Otroci so se v prijetnem vzdušju pod vodstvom profesorjev in študentov športne vzgoje ter trenerjev mlajših kategorij Nogometnega kluba Žiri seznanili z nogometnimi veščinami, vsak dan pa so poskrbeli tudi za spremljevalne dejavnosti, v okviru katerih so imeli priložnost za sproščeno zabavo. Po besedah pomočnika vodje nogometne šole Naceta Mla-

Nogometni klub Žiri je tudi letos konec avgusta pripravil poletno otroško nogometno šolo. Foto: Mateja Rant

karja se jim je letos pridružilo kar 54 otrok, kar je približno dvajset več kot lani, od tega je bilo deset deklet. Zjutraj so se posvetili treningom nogometa, po malici

pa so sledile še različne druge zabavne aktivnosti, obenem pa so spoznavali še nekatere druge športe: floorball, odbojko, tenis ...

Diamantna Izadora Kopač

Izadora Kopač je zaključila osnovnošolsko izobraževanje na Osnovi šoli Žiri. Izadora je vsestranska, saj njeni interesi segajo na najrazličnejša področja življenja. Najlepše pa je, da je na vseh tudi zelo, zelo uspešna.

BARBARA PETERNEL

Doseči tretje mesto v državi na tekmovanju iz fizike, torej zlato Stefanovo priznanje, četrto mesto v državi iz znanja kemije, torej Preglovo zlato priznanje, peto mesto v državi na tekmovanju iz logike, osmo mesto v državi na tekmovanju iz matematike, zlato priznanje iz znanja nemškega jezika, srebrno priznanje iz znanja angleščine, bronasto priznanje mednarodnega naravoslovnega tekmovanja je nemogoče, pa vendar Izadora dokazuje nasprotno, saj je vse osvojila v šolskem letu, ko je obiskovala deveti razred. Trdo delo, motivacija, nadarjenost in kaj še ji je pomagalo do izvrstnih rezultatov.

Za kaj si si prislužila naslov diamanta?

Dobila sem priznanje diamantni kenguru za osvojena priznanja na tekmovanju Mednarodni matematični kenguru v vseh letih osnovnošolskega izobraževanja.

Kako so potekale priprave na tekmovanja iz znanja z različnih področij? Zakaj meniš, da se jih ne udeleži več učencev?

Priprave so potekale v šoli v okviru dodatnega pouka in doma z reševanjem nalog s preteklih tekmovanj, ki so nam jih dali mentorji. Seveda je v priprave treba vložiti čas in energijo, za kar pa nimajo vsi motivacije. Veliko učencev se tekmovanj ne udeleži, ker se jim ne zdi verjetno, da bodo uspešni, ali ker vedo, da priprave vzamejo nekaj časa, ki pa ga raje porabijo za druge interese. Jaz pa mislim, da se je vsekakor vredno potruditi, saj veselje in zadovoljstvo ob uspehu ves ta trud poplačata.

Katero zlato priznanje ti je najljubše oziroma za katero si se najbolj skrbno pripravljala? Na katero osvojeno priznanje si najbolj ponosna?

Največ mi pomeni zlato Stefanovo priznanje, saj je na državnem tekmovanju iz fizike treba izvesti tudi eksperiment in je zato tekmovanje bolj nepredvidljivo. Zelo ponosna pa sem tudi na zlato priznanje iz nemščine, saj se nemščine učim le kot izbirni predmet, in ne kot prvi jezik tako kot večina ostalih tekmovalcev, in so bile zato priprave zame težje.

Kakšno vlogo pri pripravah na tekmovanja ima mentor? Kakšen je po tvojem mnenju odličen učitelj?

Mentor ima že pred pripravami na tekmovanja med rednim poukom pomembno vlogo, saj ti mora vzbuditi zanimanje za nek predmet. Zanimanje in želja po novem znanju je osnova, s katero se veliko lažje in bolje pripraviš na tekmovanja. Po mojem mnenju je odličen učitelj tisti, ki mu uspe navdušiti učence z razlago in jim ponudi priložnost, da razširijo svoje znanje, po navadi v okviru dodatnega pouka.

Ker si tudi odlična športnica – smučarska skakalka, lahko zaupaš, kako šport vpliva na tvoje odlične rezultate?

S športom se ukvarjam že od malih nog in treningi so zame še vedno zelo pomemben del dneva. Seveda ne moreš cel dan sedeti za zvezki, treba si je spočiti glavo in zbistriti misli – in trening je odličen za to.

Ob trdem delu je pomembna tudi nadarjenost. Spretna si tudi pri pisanju, kar dokazuje tudi pisanje različnih prispevkov, ki so bili

Izadora Kopač Foto: osebni arhiv

nagrajeni na različnih natečajih. Ali pišeš pesmi/različna besedila ob posebnih priložnostih ali po potrebi?

Med šolskim letom si po navadi posebej za pisanje ne vzamem časa, pišem le po potrebi, za kakšen natečaj ali domačo nalogo. Med počitnicami pa pišem po navdihu; če dobim kakšno dobro idejo, z veseljem pišem, tudi dalj časa. Nikoli pa si ne določim časa za pisanje, ne da imam kakšno idejo ali navdih. Pod prisilo ne nastajajo dobra besedila.

Ti ostane kaj prostega časa?

Če si dobro organiziran, se vedno najde tudi dovolj prostega časa. Jaz ga najraje preživljam ob branju knjig, na sprehodu ali s prijatelji.

Katero knjigo prebiraš ta čas?

Knjigo z naslovom Kako razumeti svet avtorice Tine Bilban, ki smo jo prejeli vsi zlati bralci. Knjiga me je pozitivno presenetila in vsem zlatim bralcem priporočam, da jo preberejo, saj bralcu da misliti o svetu, v katerem živi.

Zaupaš recept za uspehe, ki jih dosegaš?

Kot vsi vemo, recepta, ki bi deloval za vsakogar, ni. Je pa brez dvoma za doseganje zastavljenih ciljev treba vložiti veliko dela, včasih se je treba čemu odreči in biti potrpežljiv. Najbolj pomembno pa je, da ob delu vsaj malo tudi uživamo, saj tako lažje vztrajamo in dosežemo zastavljene cilje.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Začenjam šolanje na gimnaziji, tako da bo moj urnik zaradi treningov in šole precej natrpan. Verjetno ne bo ostalo veliko časa za raziskovanje. Verjamem pa, da me bo v prihodnosti spet kakšna tema pritegnila in se jo bom odločila podrobneje raziskati.

Stopi na pot!

V začetku poletnih počitnic smo v Žireh že dvajseto leto zapored pripravili oratorij. Gre za počitniški teden za otroke, ki ga pripravljajo mladi po različnih župnijah.

KATARINA PIVK, MIHA TRATNIK

Letošnje oratorijsko geslo, ki nas je vodilo, je bilo: Stopi na pot!, glavni lik pa je bil hobit Bilbo, domišljjski lik Tolkiena. Prvi počitniški teden se je pred župniščem zbralo 125 veselih otrok in 55 zagrelih animatorjev, ki so bili pripravljeni na skupno dogodivščino.

Vsako jutro smo se zbrali, zapeli oratorijsko himno, dvignili zastavo in si ogledali dramsko igrico, s katero smo spoznali hobita Bilba in njegove vrline. Nato smo na katehezah s pomočjo svetopisemskih odlomkov govorili o dnevnih vrednotah: poklicanost, božja previdnost, vztrajnost, srčnost in rast. Dopoldne so potekale še različne delavnice: arheološka, pustolovska, origami, glasbena, slaščičarska in druge. Po kosilu je sledila še velika igra,

Oratorija se je letos udeležilo 125 otrok. Foto: arhiv organizatorja

kjer smo skupaj igrali različne športe, pomagali Bilbu, v sredo pa so nas obiskali še gasilci in nam pomagali pri izvedbi vodnih iger. V četrtek smo se vsi skupaj z avtobusi odpeljali na izlet v Pivko v park Dina, kjer smo spoznavali zveri, ki se potikajo po slovenskih gozdovih. Oratorijski teden smo zaključili v petek popoldne s skupno sveto mašo, programom na oratorijskem odru in pogostitvijo. Zagotovo lahko rečemo, da je

po odzivu otrok, animatorjev in staršev letošnji oratorij odlično uspel, k temu pa so pripomogli tudi sponzorji, med drugim Občina Žiri in Osnovna šola Žiri. Iskrena hvala vsem naštetim in vsem ostalim, ki ste na kakršenkoli način pomagali. Verjameva, da tako otroci kot animatorji tega tedna še dolgo ne bomo pozabili in že komaj čaka mo naslednje poletne počitnice, da se spet zberemo in doživimo čudovit teden.

Aktivne počitnice

Za letošnje aktivne poletne počitnice je bilo v juliju in avgustu prvič razpisanih kar pet terminov, s tem je bilo staršem tudi omogočeno, da v času svojih obveznosti v tem obdobju lažje organizirajo varstvo za otroke.

SREČO GABER

Prav s tem namenom se je tokrat v projekt aktivnejše vključila tudi Občina Žiri. Predvsem za najmlajše otroke od 1. do 4. razreda je možnost aktivnega varstva najbolj dobrodošla. Skupaj je bilo na vseh terminih več kot sto prijav, nekateri otroci so bili prijavljeni večkrat. V zadnjem tednu je bila na naše veselje prijavljena tudi najstniška skupina od 6. do 8. razreda, otrok te starosti bi si želeli še več.

Tedni so bili obarvali tematsko, rdeča nit je bilo spoznavanje poklicev, različni športi, spoznavanje človeškega telesa, gusarski dnevi, naravoslovne teme. Svoje delo so nam predstavili policisti, obiskali smo dobročevske gasilce, dopoldne preživeli s taborniki. Rodu Zelenega Žirka, imeli polno ustvarjalnih de-

V okviru aktivnih počitnic so otroci spoznavali različne poklice. Foto: arhiv organizatorja

lavnic, se šli razne igre ter se v vročih dneh hladili na kopališču Pustotnik. Zelo pomembno je, da imajo otroci med počitnicami občutek svobode. Družba sovrstnikov in prijateljev je zelo dobrodošla in prva motivacija, da skozi igro ostanejo telesno aktivni, v realnem svetu in čim bolj stran od sodobne tehnologije.

Nove majice za naše športnike

Potem ko smo bili v SSK Norica Žiri zelo uspešni ob zaključku pretekle sezone (prvi ženski polet čez 200 metrov in svetovni rekord z daljavo 226 metrov, zmaga na norveški turneji, 3. mesto v skupnem seštevku svetovnega pokala, vse Ema Klinec), nas na začetku nove sezone razveseljuje Nika Križnar. Nika je uprizorila »poker zmag« na uvodnih štirih tekmah za Grand Prix (Courchevel, Szczyrk) in tako močno vodi v skupnem seštevku pokala.

LEON ŠIKOVEC

Maja smo v klubu izpeljali redno letno skupščino. Zelo smo veseli, da se je na povabilo odzval tudi Borut Meh, predsednik zbora in odbora za skoke in nordijsko kombinacijo pri Smučarski zvezi Slovenije. Prav tako smo bili počaščeni, da je bila na skupščini prisotna direktorica našega glavnega sponzorja Norica iz Žirov Monika Žust. Otroci pa so bili zagotovo navdušeni nad krajšimi intervjuji z našimi najvidnejšimi člani: Emo Klinec, Niko Križnar in Zoranom Zupančičem.

V začetku junija smo v Nordijskem centru Poclain Žiri organizirali tradicionalno tekmovanje Pokal Žirov. Nastopilo je kar 140 tekmovalk in tekmovalcev iz desetih klubov, od najmlajših do tistih v članski kategoriji. Tekme je spremljalo lepo število gledalcev, ki so lahko videli zmage tekmovalcev domačega kluba SSK Norica Žiri v kar 14 od 19 kategorij. Pri članicah je zmagala Ema Klinec pred Niko Križnar.

Žal pa v avgustu nismo bili izvzeti iz naravnih nesreč. Nordijski Center Poclain je utrpel veliko škodo, ki jo bomo sanirali še kar nekaj časa. Voda je poplavlila garderobe, tehnično sobo in skladišče z opremo, najhuje pa je bilo v izteku skakalnic in na delu parkirišča. Na parkirišču je odneslo dobršen del brežine in asfalta ter spodkopalo drog z reflektorji, s skakalnic pa je odneslo precej plastike in poškodovalo ograjo. V najnižji del izteka je nanoslo veliko naplavin v obliki peska, skal in zemlje. Zopet smo dokazali, da v Žireh s skoki mislimo resno. Tako je bilo pri sanaciji v zgolj dveh tednih narejenih več kot 900 delovnih ur, ki so jih izvedli prostovoljci iz vrst staršev, navijačev, trenerjev, športnikov in vodstvenih delavcev kluba. Na delovne akcije so se odzvali tudi

Nordijski center Poclain je v poplavih utrpel veliko škodo, ki jo bomo sanirali še kar nekaj časa. Foto: arhiv SSK Norica Žiri

drugi prostovoljci iz Žirov in prijatelji iz nekaterih ostalih skakalnih klubov. Tako smo kljub veliki škodi hitro uredili skakalnice za nadaljevanje trenažnega procesa.

V avgustu smo naše športnike presenetili z novimi majicami. Člani kluba so izbirali med tremi različnimi dizajni, ki jih je pripravil oblikovalec kluba in bivši skakalec Nace Šinkovec. Dizajni so bili narejeni na osnovi nove celostne grafične podobe kluba, ki odraža moderen stil, izpostavlja glavnega pokrovitelja kluba podjetje Norica in poudarja logo kluba – skakalca, ki ima še posebno vrednost, saj ga je narisal Tomaž Kržišnik, žirovski akademski slikar.

Poleg tega velja omeniti, da smo veseli, da je naše dobro delo prepoznala tudi Nova Ljubljanska banka. Tako smo postali del projekta NLB Šport mladim, s katerim delimo isto vizijo, otroke izpred televizorjev, računalnikov, telefonov in video igrice vrniti nazaj na igrišča, v naravo in telovadnice. Cilji našega kluba in tudi omenjenega projekta, v okviru katerega se na leto kali več kot tisoč nadobudnih športnih upov, so pri mladih spodbujati zdrav način življenja, jih usmerjati h gibanju, s katerim se učijo zmagovati, a tudi dostojanstveno prenašati poraze, se pobrati in iti naprej s še večjo vnemo. Poleg sponzorske podpore se učimo tudi kako postati dober gospodar svojemu denarju, skozi akademijo pa pridobivamo dragocena znanja z različnih področij, ki so pomembna za delovanje samega kluba. NLB se zaveda, da je krog sklenjen samo, če malemu omogočamo veliko, zato sledijo sanjam naših otrok ter jim omogočajo tudi prav posebne aktivacije in doživetja.

Ker smo na začetku novega šolskega leta, si želimo, da se nam v prihodnje pridruži še kak član, članica. Interesa bomo veseli na klubski naslov sskziri@gmail.com.

Nove majice za naše športnike Foto: arhiv SSK Norica Žiri

Praznovanje Krištofove nedelje v Žireh Foto: arhiv ZŠAM

Zbrani pri slovesni šoferski maši

Člani Združenja šoferjev in avtomehanikov Žiri (ZŠAM) so se tudi letos ob godu njihovega zavetnika sv. Krištofa zbrali pri sveti maši in praznovali 22. Krištofovo nedeljo.

MATEJA RANT

Člani ZŠAM Žiri so v svečanih uniformah na Krištofovo nedeljo znova napolnili cerkev sv. Martina v Žireh. Tako so se tudi letos zahvalili za zdravje in vse varno prevožene kilometre ter se v molitvi spomnili vseh žrtev prometnih nesreč in njihovih svojcev, je poudaril predsednik ZŠAM Žiri Marijan Dolenec.

Na praznovanju Krištofove nedelje so se jim pridružili tudi člani iz združenj šoferjev in avtomehanikov iz Slovenskih Konjic,

Rogaške Slatine, Velenja, Savinjske doline, Zgornje Savinjske doline, Trbovelj, Slovenj Gradca, Kamnika, Laškega in Trebnjega, pa tudi člani njihovega društva z Jesenic, iz Bele krajine, Postojne in Hrastnika. Prav tako so bili tudi letos na Krištofovi nedelji prisotni člani Turističnega društva Sovodnj v narodnih nošah. V svojem nagovoru članov je Marijan Dolenec poudaril: »Krištofova nedelja je obilen božji blagoslov za vse voznike, saj jim poleg blagoslova Bog podarja tudi zavest, da morajo odgovorno in pametno voziti ter

vestno ravnati v prometu.« V imenu vseh šoferjev in drugih članov združenja ter povabljenih gostov se je še zahvalil župniku Andreju Jemcu in duhovnemu pomočniku Francu Miheliču, da sta prisluhnila njihovim željam in darovala sveto mašo za vse pokojne člane združenja in za dobro delo združenja še naprej. Do prihodnjega leta je vsem zaželel srečno vožnjo ter da bi jih na vseh poteh spremljal sv. Krištof in njegov blagoslov.

Po sveti maši so podelili še svečano listino, letos jo je prejel Jože Šifrar s Sovodnja.

POGREBNIK

z vami že 30 let

NOVO

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE ŽIRI

Zmagovalka Franje, ki dela doktorat

Erika Jesenko je 27-letna amaterska kolesarka. Prihaja iz Žirov, živi pa v Trebnjem. Letos je med drugim zmagala na velikem Maratonu Franja.

MAJA BERTONCELJ

Kdaj se je začela vaša kolesarska pot?

Leta 2015. Takrat sem začela pogosteje kolesariti. Bolj načrtno po programu trenerja Simona Cirnskega vadim od leta 2018. Vedno poudarim, da kolo vozim najprej zase, potem treniram, dirke imam

vala na Mali Franji in zmagala. Franja je posebna tekma, na kateri se mora 'poklopiti' več stvari. Vsako leto je veliko padcev in poškodb, zato sem bila osredotočena na to, da moram biti že od starta čim bolj spredaj. Postavila sem se za kolesarje, za katere vem, da obvladajo kolo, jim zaupam, in sem jim sledila, da sem čim bolj

ki poteka v okolici Belluna (115 km, 2700 m višinske razlike). Bila sem najhitrejša ženska.

Kakšne imate kolesarske načrte do konca sezone?

V načrtu nimam več nobene dirke. Če mi bo čas dopuščal in se bom dobro počutila, bom verjetno tekmovala še kje. S tem se ne želim obremenjevati. Odločala se bom sproti.

Preskusili ste se tudi v profesionalni ekipi.

Lani sem bila članica profesionalne ekipe BTC City Ljubljana in nastopala tudi v dresu slovenske reprezentance. Letos tekmujem kot amaterka za italijansko ekipo ASD New Molini Dolo. Že lani sem kolesarila ob delu in ves prosti čas namenila kolesarstvu in dirkam, kar pa je naporno. Na dolgi rok to ne gre. Odločila sem se, da se posvetim svojem poklicu, kolesarim pa toliko, kolikor lahko, kar še vseeno ni tako malo. Vsako prosto minuto namenim kolesarjenju.

Kolesarstvo vseeno ni na prvem mestu. Delate doktorat.

Sem mlada raziskovalka na Biotehniški fakulteti, poleg tega delam tudi na Institutu Jožef Stefan. Pripravljam doktorat na temo fiziologije živil rastlinskega izvora. Ukvarjam se z aromatskimi spojinami v jabolku. Z uskladiščenjem se aroma jabolk znižuje. Skladiščimo jih eno, dve leti. Kako bi lahko jabolku povrnili aromo? To so zelo kompleksne stvari, so pa rezultati kar obetavni, a ne smem jih še izdati. Moj pogled v prihodnost je v prvi vrsti usmerjen v dokončanje doktorata, se razvijati na intelektualnem področju, zraven pa se posvečati tudi kolesarstvu.

Poznamo vas tudi kot avtorico receptov za lahke jedi, ki so ob torkih objavljeni v Gorenjskem glasu, del njih je izšlo tudi v knjigi.

Že kot otrok sem rada kuhala in pekla. Za Gorenjski glas pišem že skoraj deset let. Začela sem še kot srednješolka. Prvo vodilo je, da so sestavine dostopne, domače, sezonske. Preproste jedi skušam narediti na inovativen način, iz enostavnih sestavin pripraviti odlično jed. Znanje s področja prehrane mi še kako prav pride tudi v športu.

Erika Jesenko na letošnjem Maratonu Franja, na katerem je bila na najdaljši razdalji najhitrejša ženska. Foto: Prijavim.se

še najmanj rada, predvsem grem zaradi družbe. Vse to ob službi. Moj delovni dan je v povprečju dolg deset ur, nato še na kolo, gospodinjska opravila ... in je treba v posteljo.

Letos ste prvič postali zmagovalka Velike Franje. Vam to veliko pomeni?

Zmaga na Franji mi kar veliko pomeni, predvsem zato, ker ima v Sloveniji poseben status. Pozna ga moja stara mama, njena prijateljica ... vsi. Zmagala sem že na precej težjih maratonih v Italiji, a ni bilo kakšnega odmeva. Franje letos sprva nisem imela v načrtu. Odločila sem se dva tedna prej, po sporočilu športnega direktorja. Nanjo se tako nisem posebej pripravljala. Da bi šla na rezultat, se je nisem udeležila še nikoli prej. No, pred leti sem se je nameravala, a mi je že po dveh kilometrih počila guma in sem nato nadalje

ohranila pozicijo. Med njimi je bil tudi moj športni direktor Igor Zanetti, ki je na koncu osvojil drugo mesto.

Kako je potekala sezona po Franji?

V začetku julija sem se udeležila Maratona Dolomites (140 km, 4200 m višinske razlike), ki je eden bolj znanih in zahtevnih svetovnih amaterskih kolesarskih maratonov. Kljub temu da na njem lahko nastopi 10 tisoč udeležencev, je kar težko dobiti startnino, saj so razprodane v trenutku. Tu sem zmagala v svoji kategoriji in bila med ženskami absolutno peta. Bolj pomembno mi je, da sem si zagotovila dobro startno pozicijo za naslednje leto. Med julijem in septembrom sem imela od kolesarskih dirk malo premora. Kolo sem vozila le za veselje, brez pretiranih poudarkov na številkah. V začetku septembra sem se nato udeležila maratona Granfondo Dragone,

O, sveti križ, življenja luč

Leto je naokrog in s Šmarji smo se spet podali na dolgo poletno romanje. Cilj tokratnega romanja je bil Sveti Križ nad Belimi Vodami.

METKA BOGATAJ

Vedno dobrovoljni župnik Andrej nam je z lepo besedo in predvsem blagoslovom zaželel srečno pot in veliko vztrajnosti, poguma in božje pomoči na kar dolgi in zahtevni poti, sledilo je korakanje ob Sori navzdol proti zaenkrat še sanjsko oddaljenemu cilju. Sončni žarki so kmalu začeli risati potne srage na obrazih 19 romarjev, kolikor nas je startalo v Žireh. Nahrbtniki so se namreč dobro napolnili, saj je bilo opreme kar za vseh pet dni, malce tudi nepotrebne, a bolje več kot premalo.

Na Visokem je bila na vrsti kavica in osvežitev, nato pa pot proti Zmincu, kjer nas je čakalo kosilo. Po okusnem obroku smo zagrizli še v zadnje kilometre do cilja prvega dne v župnišču v Stari Loki. Na pokopališču smo se za trenutek poklonili tudi lani umrli zvesti romarki Jožici Žnidaršič. V nedeljo nas je čakala ravninska etapa, če se po kolesarsko izrazim.

Nadaljevali smo proti Retečam, Vodiciam in naprej proti Komendi, kjer nas je čakalo kosilo. Po kosilu smo jo mahnili proti Tunjicam, Vinskemu Vrh, kjer je v župnišču sledilo nočevanje. Cerkev je posvečena sveti Ani, ki je zavetnica mater in žena. Tu je sredi 18. stoletja župnikoval znameniti Peter Pavel Glavar. Tretje jutro smo krenili proti Kamniku in nato skozi Sotesko in se pri vasi Markovo podali izven glavne ceste v klanec. Pot se je vztrajno dvigala, sonce pa neusmiljeno pripekalo. A ob poti se najde tudi kak dobronik in postreže s kako dobroto. Joj, kako smo jim hvaležni. V gostišču na Črncu se nam je pridružila še romarka Majda iz Selške doline. Prav kmalu ob spustu smo zagledali veličastno cerkev Marije Zvezde v Novi Štifti. Ob pogledu na Marijo z Jezusom in v objemu hladne cerkve smo izročili prošnje, naj nas varno vodi do našega cilja. Po kratkem počitku smo nadaljevali svoje vroče popotovanje in v senci grma zmolili opoldansko molitev. Za molitve je ves čas skrbela naša vztrajna Mici. V Gornjem Gradu pa je sledilo presenečenje po zaslugi Branka (Sladića) in njegove boljše polovice. Tam namreč že leta preživljata svoje dneve sokrajan-

Cilj tokratnega romanja je bil Sveti Križ nad Belimi Vodami. Foto: arhiv društva ŠmaR

ki Brankove žene, ki sta tam našli svoja partnerja. Za nameček pa nas je prišla pozdravit tudi žirovska rojakinja. O gostoljubju in postrežbi ne gre izgubljati besed, bilo je vrhunsko. Še nekaj kilometrov pa nas je ločilo od prenočevanja v naselju Bočna. Četrty dan je bil morda najlažji, saj nas je čakalo nekaj manj kilometrov in zato nekaj več počitka. Proti Mozirju smo se odpravili preko Grušovja, Šentjanža in Spodnje Rečice. Po sicer glavni asfaltni cesti je ob pogovoru čas do Nazarij hitro mineval, nadalje pa tudi Mozirje ni bilo več prav daleč. Sledilo je še zadnje prenočevanje, tokrat v skavtskih prostorih. Po skromnejše prespani noči nas je prvič v dneh popotovanja pričakalo deževno jutro, a kmalu se je spet prikazalo sonce, ki nas je spremljalo do cilja. Cerkev na Svetem Križu nas je pogledovala iz dreves navzdol in korak je moral kar pošteno zagristi, da je premagal višince. Na prevalu smo si vzeli minutke za še zadnji odmor. Kot bi bili domenjeni, pa smo zaslišali glas avtobusa in napis na njem, takoj smo vedeli, da so naši romarji iz Žirov. O, kako smo jih bili veseli, še bolj pa tis-

tega, kar so s seboj prinesli: ocvirkovco, medenjake, tako zeleno tekočino in obilo dobre volje. Z njimi sta prišla žirovski duhovni pomočnik Franci Mihelčič in njegov brat, pater v Kirgiziji, Janez Mihelčič. Do vrha našega letošnjega cilja nas je ločila še poldrugi kilometer dolga, bolje rečeno visoka strmina. Nekoliko zadihani smo dosegli vrh in kot na dlani se je pred nami razprostrl enkratni pogled, ki je segal tja daleč, skoraj v neskončnost: hribi, samotne domačije, gozdovi, mesta v daljavi, pa gore, v nebo segajoč šoštanski dimnik, pa jezera, reke, vse to je bilo zapakirano v paket letošnjega romanja.

Gospoda župnika sta darovala sveto mašo, Franci pa nas je nagovoril v svoji pridigi. Po maši je sledilo še krajše spoznavanje zgodovine cerkve na Svetem Križu, ki nam jo je podal tamkajšnji župnik. Seveda pa ni manjkalo tudi fotografiranje, ki nas bo morda čez nekaj časa spomnilo na urice in dneve, ki smo jih skupaj preživeli. Tako lepe in nevidne nitke prijateljstva se takole pletejo med nami. Čeprav so nevidne in tanke, pa so močne in se ne trgajo.

V luči zakona o dolgotrajni oskrbi

Šestega oktobra beležimo dan družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev. V Sloveniji doma nekoga oskrbuje vsak peti do deseti državljan, to pomeni skoraj 400 tisoč ljudi. Implementacija zakona o dolgotrajni oskrbi bo ena največjih prelomnic za področje družinske oskrbe v Sloveniji do sedaj. Ali vemo, kdo sploh so družinski oskrbovalci, s čim se spopadajo in kaj najbolj potrebujejo?

LEJA ŽAKELJ

Družinski in drugi neformalni oskrbovalci so družinski člani, prijatelji in znanci (v Sloveniji pogosto tudi sosedje), ki dlje časa oskrbujejo svojega kronično bolnega, starostno onemoglega ali invalidnega bližnjega. To delo opravljajo od nekaj ur tedensko do 24 ur na dan vse dni v tednu, se pa količina in teža dela lahko sčasoma spreminjata.

Praviloma se spreminjajo tudi oskrbovalne naloge. Velikokrat družinski oskrbovalci bližnjemu najprej pomagajo pri opravilih, kot so: nakupovanje, čiščenje, vožnja avtomobila, uporaba transportnih sredstev, uporaba telefona, plačevanje računov, priprava hrane, pranje perila, jemanje zdravil, upravljanje z denarjem in podobno. Z napredovanjem bolezni ali starostne onemoglosti pa priskočijo na pomoč tudi pri osnovnih vsakodnevnih opravilih, kot so: hranjenje, hoja, vstajanje s postelje in gibanje po stanovanju, uporaba stranišča in kopalnice, oblačenje in osebna higiena. Zaradi nesreče ali hude bolezni pa je lahko oskrba že od samega začetka intenzivna.

Težko iskanje ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem ter oskrbovanjem bližnjega

Pomembno je zavedanje, da se v vlogi družinskega oskrbovalca lahko znajde vsak izmed nas. Ena izmed družinskih oskrbovalk je z nami delila zgodbo: »Po materini smrti se je očetova bolezen poslabšala. Z bratom naju je skrbelo, kako bo odslej živel sam. V dom za starejše ni želel, zato sva se z bratom dogovorila, da bova izmenično skrbela zanj. Sedaj preživi nekaj dni v naši družini in nekaj dni v tednu v bratovi. Ob službi in skrbi za družino dolgo nisem opazila, kako se oče spreminja; postajal je pasiven, težko sem ga pripravila, da je vstal iz postelje, še težje, da je kaj pojedel. Kar naprej je govoril, da nam je v breme in da želi domov. To me je jezilo, čutila sem se izdano, saj smo se vsi zanj

trudili, ga imeli radi, zdelo se nam je, da našo skrb vrača z nezadovoljstvom. Včasih je bilo res hudo, rekla sem tudi kakšno besedo preveč ne samo njemu, temveč tudi možu in otrokom. Postajali smo živčni in vedela sem, da tako ne more iti več

Zakon o dolgotrajni oskrbi je bistven za urejanje sistematične podpore družinskih oskrbovalcev. V evropskih zakonih so oskrbovalci podprti s paleto različnih ukrepov: urejeno informiranje in identificiranje, usposabljanja in različne oblike svetovanj, organizirana psihološka podpora, predvsem pa razvoj programov, ki svojca razbremenijo (npr. oskrba na domu, dnevna oskrba v instituciji, začasna namestitve v primeru bolezni ali počitnic oskrbovalca) ali finančno podprejo v obliki dodatkov ali plačila za njihovo delo.

naprej. Potem je nanoslo, da sem zasledila oglas za usposabljanje za družinske in druge neformalne oskrbovalce pri Inštitutu Antona Trstenjaka. Zdel se mi je zanimiv, toda bila sem preutrujena od vsega in nisem imela ne moči ne volje, da bi se prijavila, pa me je sosedja Marjeta prepričala zaradi skupnega prevoza. Sedaj vem, da nismo mi krivi, ker se je oče počutil slabo; izguba žene, kronična bolezen in depresije so naredili svoje. Obiskali smo zdravnika, predpisal mu je primerna zdravila proti depresiji. Včasih je oče pletel košare, z možem sva ga prosila, da naju nauči, kajti res bi se tega rada naučila. V očeh so se mu prižgale iskrice, malo je sicer pogodrnjal, nato pa privolil. Do vseh teh idej ne bi prišla, če se ne bi udeležila usposabljanja; od strokovnjakov, predvsem pa ob dobrih izkušnjah in spodbudah drugih udeležencev, sem dobila moč in znanje za lepši odnos z očetom, ki sedaj odseva tudi v moji družini. «

Usposabljanje po meri družinskega oskrbovalca

Na Inštitutu Antona Trstenjaka po celi Sloveniji izvajamo usposabljanje za dru-

žinske in druge neformalne oskrbovalce že od leta 2005. Veliko zgodb in izkušenj družinskih oskrbovalcev nas je naučilo, da je ključno usposabljanje po meri družinskega oskrbovalca. Ob pomanjkanju časa, mnogokrat na meji izgorlosti, je

odgovornost države, lokalnih skupnosti in vseh organizacij, ki usposabljanja izvajamo, da ponudimo družinskim oskrbovalcem najboljše. Obsežna evalvacija naših usposabljanj in spoznanja sorodnih organizacij v tujini (predvsem na Irskem in Škotskem) nam kažejo pot naprej. Pomembno je celostno usposabljanje, kjer so skrbno izbrane ne le ključne teme za oskrbo, ampak so vključene tudi demonstracije, vaje, kakovostno vodeno deljenje izkušenj. Poleg usposabljanja, ki je srčika dela z družinskimi oskrbovalci, pa je treba razviti še vrsto drugih programov in oblik podpore, ki družinskim oskrbovalcem pomagajo najti in ohranjati ravnovesje med številnimi obveznostmi.

Zakon o dolgotrajni oskrbi je ključen del podpore družinskih oskrbovalcev

Zakon o dolgotrajni oskrbi je bistven za urejanje sistematične podpore družinskih oskrbovalcev. V evropskih zakonih so oskrbovalci podprti s paleto različnih ukrepov: urejeno informiranje in identificiranje, usposabljanja in različne oblike svetovanj, organizirana psihološka podpora, predvsem pa razvoj programov,

ki svojca razbremenijo (npr. oskrba na domu, dnevna oskrba v instituciji, začasna namestitve v primeru bolezni ali počitnic oskrbovalca) ali finančno podprejo v obliki dodatkov ali plačila za njihovo delo. Predvsem slednje je pomembno dobro razumeti. Ko oskrba postaja intenzivnejša, zasede vse več časa in energije. Tako se mnogo oskrbovalcev znajde pred težko izbiro med opravljanjem poklica in s tem pridobivanjem sredstev za preživljanje ter oskrbovanjem svojca. Raziskave in izkušnje v Sloveniji kažejo, da se mnogi kljub zmanjšanju obsega dela ali celo izstopa iz trga dela (in s tem nižjim dohodkom) odločijo, da bodo bližnje oskrbovali doma. Nekateri pa so v to primorani. Človeka lahko taka situacija postavi tudi pod prag revščine. Plačilo družinskih oskrbovalcev, ki je predvideno v zakonu o dolgotrajni oskrbi, jim bo omogočilo, da jim ne bo treba izbirati med plačo in skrbjo za bližnjega. Slovenski zakon na več področjih sledi tujim praksam in sodobnim trendom, ključna pa bo kakovostna implementacija zakona, ki se bo začela z letom 2024.

Za razumevanje zakona moramo razumeti osnovne pojme. Za področje dru-

žinske oskrbe je eden ključnih pojmov 'oskrbovalec družinskega člana'. Kdaj lahko nekdo postane oskrbovalec družinskega člana? Začnimo na začetku. Zakon o dolgotrajni oskrbi opredeli, kdo je upravičen do pravic dolgotrajne oskrbe in koliko pravic mu pripada na podlagi petih kategorij; v prvo kategorijo spada tisti, ki potrebujejo manj oskrbe (tudi minimum je opredeljen v zakonu), v peto tisti, ki je potrebujejo največ. Glede na to, v katero kategorijo je onemogel človek uvrščen, mu pripada sorazmerno manj ali več pravic. Pri tem pa je pomembno vedeti, da si bo imel v vsaki kategoriji človek možnost izbrati med različnimi vrstami podpore. Vrnimo se sedaj k oskrbovalcu družinskega člana. Onemogel človek, ki je uvrščen v 4. ali 5. kategorijo (torej potrebuje največ pomoči), si lahko med drugim izbere, da bo zanj skrbel družinski član, ki se bo za svoje oskrbovalno delo tudi zaposlil in bo zanj ustrezno plačan. Naslednje vprašanje pa je: Kdo je lahko oskrbovalec družinskega člana? V zakonu je kot oskrbovalec opredeljen družinski član zavarovane osebe (torej osebe, ki je upravičena do dolgotrajne oskrbe), in sicer je to lahko zakonec ali

zunajzakonski partner, hči in sin, hči in sin zakonca ali zunajzakonskega partnerja, starši (oče in mati, zakonec ali zunajzakonski partner očeta oziroma matere), brat in sestra, vnuk in vnukinja, sorodnik v svaštvu do vstetega drugega kolena v ravni vrsti ali stranski vrsti. In ne nazadnje, kaj oskrbovalcu družinskega člana pripada? V zakonu piše, da ima oskrbovalec družinskega člana pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek (v višini 1,2-kratnika minimalne plače), do vključitve v obvezna zavarovanja, do načrtovane odsotnosti ter do usposabljanja in strokovnega svetovanja.

Podrobnosti presegajo obseg tega članka, zato vas vabimo, da se pridružite Slovenskemu združenju družinskih oskrbovalcev, ki deluje pod okriljem Inštituta Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, in sledite novostim, ki jih prinaša zakon o dolgotrajni oskrbi na tem področju. V združenju vam pomagamo tudi s praktičnimi nasveti in najrazličnejšimi gradivi za lažjo oskrbo. Vključitev je brezplačna in brez obveznosti. Za dodatna vprašanja pišite na oskrbovalci@iat.si ali pokličite 064/299-599. Skupaj smo močnejši!

V podjetju Marmor Hotavlje odpiramo vrata bodočim sodelavcem

Uspešno slovensko podjetje ter bronasta gazela Marmor Hotavlje vas vabimo na dogodek, kjer bodo lahko zaključni razredi osnovnih ter srednjih šol skozi tematske delavnice prepoznali svoje veščine in želje, ki jim bodo pomagale pri pomembni odločitvi kateri poklic izbrati in kam naprej ob zaključku šole.

Verjamo, da je za prihodnost lokalnega okolja ter prihodnost naših otrok pomembno, da se gospodarstvo in šolstvo razvijata z roko v roki, ter delujeta za skupno dobro obeh. Nedvomno je pomembno, da imajo otroci ob izstopu iz šolskega sistema bogato znanje za življenje, jasno zahtevano ceno ter zagotovljeno prihodnost v poklicu, ki so si ga sami izbrali.

Dogodek pripravljamo 14. oktobra 2023 na sedežu podjetja, kjer bomo poleg predstavitev različnih poklicev v podjetju in njihove vloge v mozaiku uspeha predstavili tudi sistem mentorstva, vajeništva, štipendij ter študentsko delo. Prikazali bomo, kako vsak poklic prispeva k uspešni izvedbi projekta od ideje do zaključka. To bomo prikazali na različnih projektih, kot je opremljanje megajacht, rezidenc, fasad, hotelov, itd., kjer poskrbimo za celoten proces – od financ in računovodstva, prodaje, izdelave renderjev, kalkulacij, nabave primernega kamna, izdelave tehniških načrtov, upravljanje strojev, izdelave v proizvodnji ter končni montaži.

Vabljeni otroci skupaj s starši ter dijaki, da preverite različne poklicne možnosti, ki so v lokalnem okolju.

Zaželjena je prijava na dogodek.

Za dodatne informacije ali prijavo na dogodek lahko pokličete v kadrovsko službo na tel. št. 031 270 408 ali pošljete e-mail na info@m-h.si.

Informativni dan: 14. 10. 2023,
Predstavitev poklicev v praksi ob 10. uri

300⁺
ŠOLSKIH POKLICOV

Predstavitev sistema mentorstva, vajeništva,
štipendij in študentskega dela.

Upokojenci na izletu v neznano Foto: arhiv DU

Izlet po sončni Dolenjski

Člani Društva upokojencev (DU) Žiri se z avtobusom vsako leto odpravimo na izlet v neznano. Tretji četrtek v juliju se nas je zopet zbralo šestdeset.

JANEZ STANONIK

Dobrodošlico nam je voščil tudi vodič Marijan Dolenec, ki nas je skupaj z ženo Irmo seznanjal z zanimivostmi in zgodovino krajev, skozi katere smo se vozili. Tudi od predsednika društva smo prejeli nekaj toplih besed, seveda pa nobeden od njih »nič ni vedel«, kam potujemo. Mi smo lahko samo ugibali in to je največji čar potovanja.

V Škofji Loki zavijemo proti Ljubljani, Škofjeloški grad je še zavit v meglo, proti Ljubljani pa se že tudi ta izgublja. To je naše največje in glavno mesto Slovenije z 296 tisoč prebivalci. Znano je po Plečnikovem tromostovju, Robbovem vodnjaku, gradovih, muzejih, galerijah in še in še. Pavletov avtobus že hiti mimo Grosuplje, s prvotnim imenom Groslupp. Pokrajina je kraška, zemlja tu se je velikokrat ugreznila, zato je po naše dobilo ime Grezopolje, pozneje Grosuplje. Med tem razmišljanjem smo že mimo Višnje Gore, kjer si ne morem kaj, da se ne bi spomnil na našega prvega pisatelja Jurčiča in njegove Kozlovške sodbe v tem mestu in na verigi priklenjenega polža. Avtobus drvi dalje mimo Ivančne Gorice s Stiškim samostanom v ozadju, ustanovljenim 1132. leta. Je najstarejši samostan na slovenskih tleh. Življenje in delo teh menihov v srednjem veku je zelo lepo opisano v romanu Beli menihi. Na avtobusu pa še vedno ugibamo, kam potujemo, čeprav smo že globoko na Dolenjskem. Tudi ob-

ljubljena nagrada za pravi odgovor vabi. V Trebnjem se spomnimo tu rojenega misijonarja Friderika Barage, ki je bil zelo spoštovan, bolj kot pri nas med Indijanci v Severni Ameriki. Med vožnjo po prelepi Dolenjski se spomnim na glasbene velikane te dežele: Slaka, Pavčka, Henčka; kako so vsi opevali sončne in z brajdami obdane gorice in hribčke po tej valoviti slovenski pokrajini, ki jo mi premalo cenimo. Med tem razmišljanjem že prispemo v Dobruško vas, kjer nas v motelu Deteljica čaka okusna telečja obara s sladico in kavo.

Potujemo naprej proti Krškemu. Mesto je najbolj znano po nuklearki. Krško je znano tudi po papirnici, ki pa počasi propada. Ustavimo se pred muzeji, kjer so tri hiše: Kaplanova, Valvasorjeva in Jarnovičeva. Razdelimo se v dve skupini in naša vodička Rosana nas popelje po ogledu. Izčrpno nam predstavi prvih deset krških prvoborcev, med njimi tudi eno dekle, ki so jih Nemci ustrelili že leta 1941. V eni od teh hiš, ki se sedaj imenuje po njem, je eno leto preživel znani polihistor Janez Vajkard Valvasor. Na enem od platojev sem prebral, da je bil zgodovinar, zemljepisec, narodopisec, krajepisec, kartograf, naravoslovec, tehnik, zbiratelj, risar, založnik, 1663–64 se je udeležil vojne proti Turkom, kot vojak in poveljnik, skratka človek, ki je želel vedeti in delati vse. Pomislil sem, s tolikim znanjem je umrl čisto premlad. Danes za vsako od teh znanj potrebujemo svojo ustanovo. Krško je znano tudi po

tem, da so v srednjem veku med čarovnicami na grmadi zažgali tudi dva moška. V nadaljevanju nam vodička predstavi še več znamenitih Krčanov, kot so gospodarstvenica Josipina Hočevnar in njen mož gradbenik Martin Hočevnar ter akademski slikar Vladimir Štoviček in še mnogo drugih. Ogledamo si še Mencingerjevo hišo in v parku Hočevnarjev mavzolej, kjer sta pokopana oba zakonca.

Pot nadaljujemo do Brestanice, kjer nas v gradu Rajhenburg sprejme vodička Klavdija. Izvemo, da je bil grad pozidan med letoma 1131 in 1147. Vedno pa so ga še dograjevali. Grad so upravljali Rajhenburški, po izumrtju le-teh pa so ga odkupili menihi Trapisti. Ti so bili zelo delavni in iznajdljivi. Ukvarjali so se z izdelavo likerjev, čokolade, sira, ki je poimenovan po njih, z vinom, imeli so živino, gozdove itd. Njihov moto je bil: Ora et labora (moli in delaj). Med vojno so Nemci v gradu imeli zapor za izgnance. Po vojni ga je nova oblast nacionalizirala, menihe pa razgnala.

Polni vtisov in doživetij smo se v veliki vročini in že malo utrujeni odpeljali do gostišča Ribnik na obilno in okusno kosilo. Po njem pa so predsednik društva Milan Sovinc, Marijan in Irma podelili jubilejne spominke ob zvokih Kogovškove harmonike trem slavlencem za sedemdeseti rojstni dan in tudi nagrada za ugibanje ni izostala. Vsi smo se še malo povesečili, zaplesali in pogovorili ter veselih obrazov odpeljali proti domu.

M Sora praznovala

Športna dvorana v Žireh je konec avgusta postala prizorišče slavnostnega dogodka ob praznovanju dvojne obletnice – 75. obletnice ustanovitve podjetja KGZ M Sora in 30-letnice delovanja enote Norica.

NIVES MARKELJ

Zbrali so se zaposleni iz žirovskih podjetij M Sora in Norica pa tudi iz hčerinskih družb iz Zagreba, Prištine, Tirane in Skopja. Zaposleni so prišli v spremstvu svojih partnerjev, v goste pa so povabili predstavnike lokalne skupnosti, državnega sveta, kupce, dobavitelje, poslovne partnerje in predstavnike žirovskih podjetij.

Direktor M Sore Aleš Dolenc je ob jubileju povedal, da se je podjetje v zadnjih petih letih uspešno spopadlo z različnimi izzivi, vključno z epidemijo covid-19, visoko inflacijo in pomanjkanjem energije ter surovin zaradi vojne v Ukrajini. Kljub težavam je podjetje ostalo zvesto svojim temeljnim načelom in vrednotam. V zadnjih letih so dosegli odlične poslovne rezultate, povečali vrednost podjetja in zagotovili dostojne plače za zaposlene. Kljub številnim preizkušnjam je M Sora danes še boljša, še večja in še uspešnejša. Zahvala za ta uspeh gre vsem sodelavkam in sodelavcem, ki so s svojo predanostjo zasledovali skupne cilje. Predsednik državnega sveta Marko Lotrič je na slovesnosti poudaril ključno vlogo uspešnih podjetij za lokalne skupnosti. Poudaril je, da gospodarski subjekti, ki ponujajo delovna mesta zunaj prometno obremenjenih centrov, prispevajo k zmanjševanju emisij iz prometa in k decentralizaciji Slovenije, kar prispeva k enakomerni poseljenosti. Žirovski župan Franci Kranjc se je ob tej priložnosti spomnil svojih študentskih let, ko je delal na žagi. Poudaril je pomembnost podjetja KGZ M Sora za lokalno skupnost, saj je to po skupnem prometu največje v občini. Glede na odlične rezultate, učinkovito vodenje in pozitivno energijo zaposlenih je prepričan, da bo podjetje tudi v prihodnje uspešno poslovalo. Publika so s svojim obiskom počastili še gostje, ki so dodali poseben šarm praznovanju. Mladi smučarki skakalki, članici žirovskega smučarskega skakalnega kluba (SSK) Norica Žiri Nika Križnar in Ema Klinec sta na oder stopili v spremstvu trenerja Zorana Zupančiča. Po slovesni prireditvi se je večer nadaljeval ob okusni hrani, odlični družbi in glasbi. Za zabavo je s svojimi umetniškimi

Aleš Dolenc na slovesnosti ob 75. obletnici ustanovitve podjetja KGZ M Sora in 30-letnici delovanja enote Norica **Foto: Primož Pičulin**

prispevki poskrbel Tilen Artač. S smehom je napolnil dvorano tako, da ga je bilo dovolj za vse.

Petinsedemdesetletnica predstavlja prelomno obdobje za podjetje, saj bo z novim letom prišlo do menjave vodstva. To bo prineslo svežo energijo in sodobne poglede na poslovanje. Ključne vrednote podjetja, kot so transparentnost, strokovno delo, skrb za trajnostno poslovanje, pošten odnos do zaposlenih in okolja, ostajajo nespremenjene in se bodo s prihodom novega vodstva še dodatno krepile. In kaj ob tej prelomnici pravi bodoči direktor podjetja KGZ M Sora Aleš Ugovšek? Večjih organizacijskih sprememb ne načrtujejo, ohranili bodo vse enote, vključno s trgovinami, mizarstvom, odkupom, za drugo in enoto Norica. Ključne spremembe bodo na področju vodenja in v načinu razmišljanja. Vsak vodja bo sodeloval v vodstveni akademiji, saj je namen ustva-

riti kulturo vodij, ki bodo pripomogli k dolgoročni rasti podjetja. V dokumentarnem filmu o M Sori so med drugim poudarili pomen trajnostnega poslovanja za podjetje. Novo vodstvo trajnost razume v širšem smislu in poudarja, da trajnost ne zajema le okoljskih vidikov, temveč tudi dobro počutje zaposlenih. Novo vodstvo bo tudi v prihodnje naredilo vse, kar je v njihovi moči, da bodo zaposleni na prvem mestu.

Pozitivna, povezovalna energija med zaposlenimi, ki jo je bilo moč čutiti na dogodku, je dokaz, da to obljubo jemljejo resno. Za glavnega organizatorja Aleša Ugovška je to največje zadovoljstvo ob koncu večera. Pravi, da so se mnogi zaposleni obrnili nanj in mu zaupali, da s ponosom nosijo majico M Sore. Ta občutek pripadnosti in zadovoljstva med zaposlenimi je neprecenljiv in predstavlja močno gonilo za nadaljnji razvoj podjetja.

POHOD OB RAPALSKI MEJI

Turistično društvo Žiri že od leta 2004 na tretjo nedeljo v septembru organizira rekreativni pohod po poteh ob nekdanji rapalski meji. Letos bo pohod v nedeljo, 17. septembra. Zbirno mesto je v središču Žirov na parkirišču nasproti Turistično informativne točke, kjer se bo od 8. ure dalje mogoče prijaviti na pohod. Iz Žirov bodo pohodniki krenili ob 9.30 mimo industrijske cone proti Ledinici, kjer bo kratek postanek pri Maršotni jami. Pot bodo nadaljevali preko Županovega kota čez Dovce v smeri Jarčje Doline. Sledil bo postanek s predstavitvijo in ogledom geološkega profila Lukač, ki je bil proglašen za naravno vrednoto državnega pomena. Po ogledu bodo nadaljevali v smeri Mrzlega Vrha do kmetije pr' Brcet in naprej ob čudovitih razgledih do Breznice, kjer bo ogled Pivovarne Racon. Ob dogovorjeni uri bo nato organiziran tudi voden spust v Žiri. V sklopu dogodka Pohod ob rapalski meji bo Turistično društvo Žiri že danes od 15. do 18. ure pripravilo tudi ogled projekcije Pozdravljeni, ljubitelji utrdb in razstavo o dediščini rapalske meje v Muzeju Žiri.

ZLATO PRIZNANJE ZA INOVACIJO

Ekpa iz razvojnega oddelka podjetja Poclain Hydraulics je za svojo tehnološko rešitev hidravličnega ventila za upravljanje pomožnega pogona na kmetijskih kombajnih v juniju prejela eno od šestih zlatih priznanj GZS regionalne zbornice Gorenjske za najboljšo inovacijo na regionalni ravni. Inovacija, ki so jo razvili za največjega svetovnega proizvajalca kmetijske mehanizacije, rešuje zagate uporabnikov kombajnov, ki imajo pogon na sprednji osi in jih je po bolj obilnih padavinah na razmočenih in blatnih kmetijskih zemljiščih bistveno težje krmiliti, so pojasnili. »Kombajni, opremljeni s hidravličnim ventilom HCC-200, bodo odslej bogatejši še za dodatni zadnji pogon, ki ga je mogoče opcijsko vklapljati in izklapljati. Za lažje upravljanje bo operaterjem kombajnov po potrebi na voljo tudi štirikolesni pogon.«

O UMETNI INTELIGENCI

Razvojna agencija Sora v okviru projekta Spodbujanje podjetništva na Loškem pripravlja delavnico Umetna inteligenca in uporaba ChatGPT v poslovne namene. Delavnica bo potekala v sredo, 8. novembra, od 17. do 20. ure v prostorih Upravne enote v Škofji Loki. Delavnica je brezplačna, saj je finančno podprta s strani občin.

Her nec
VLEČNE KLJUKE

Kvalitetna in hitra montaža

www.her nec.si
info@her nec.si
Tel: 01 362 10 11

Her nec, d. o. o.
Spodnje Pirniče 53 c
1211 Ljubljana Šmartno

BRINK

LESKO
okna - vrata

04 510 50 50 | www.lesko.si

URNIK VADB

PESTRA IZBIRA
VODENIH VADB
2023/24 JE TUKAJ!

Pridružite se nam in ohranjajte aktivnost ter dobro počutje s široko paleto vadbenih programov.

VEČ O PRIČETKU
VADB IN PRIJAVI:

WWW.SC-ZIRI.SI

VADBE ZA VRTEC IN OŠ

x x x x

1	HIP HOP 5.-9. RAZRED	ČETRTEK OB 18.30
2	PLESNE ZA PREDŠOLSKO IN 1.-4. RAZRED	PONEDELJEK 13:00
3	PLES OB DROGU ZA OŠ	PONEDELJEK 18.30
4	OSNOVNA MOTORIKA 3-6 LET	SREDA 15:00
5	OSNOVNA MOTORIKA 1,5-3. LETA SKUPAJ S STARŠI	TOREK 17:00
6	NAMIZNI TENIS OŠ	NEDELJA 9:30
7	BADMINTON OŠ	NEDELJA 9:30

VADBE ZA ODRASLE

TrimXAs

8	FUNKCIONALNA VADBA	TOREK OB 20.00
9	TEČAJ PLESA OB DROGU	SREDA 20:15
10	PLES ZA MLADE DAME	ČETRTEK 20.00
11	PLESNI TEČAJI ZAČETNI TEČAJ	SOBOTA 16:15
12	PLESNI TEČAJI 1. STOPNJA	SOBOTA 17:30
13	PLESNI TEČAJI 2. STOPNJA	SOBOTA 18:45
14	ZUMBA	PONEDELJEK 19:45
15	PILATES	PO URNIKU
16	BADMINTON	PO URNIKU
17	NAMIZNI TENIS	PO URNIKU

Laprina

ASISTENT PRI PROMOCIJI

Tel.: 031 767 788 E-mail: info@laprina.si

www.laprina.si

- > IZVEDBA CELOSTNIH GRAFIČNIH PODOB PODJETIJ
(logotipi, oblikovanje, grafične opredelitve podjetij)
- > SISTEMI ZA KREATIVNO OGLAŠEVANJE
(A-stojala, Roll-up stojala, sejemski paneli)
- > KREATIVNI SISTEMI OZNAČEVANJA
(table, označevanje prostorov, usmerjevalni sistemi)
- > KREATIVNE POLEPITVE VOZIL
(avtomobili, kombiji, tovornjaki, prikolice)
- > PROMOCIJSKI TEKSTIL
(majice, kape, jakne)
- > POSLOVNO PROMOCIJSKA DARILA
(personalizirana darila za poslovne partnerje)

Razstavni salon Loška cesta 1, 4226 Žiri

Z yugom na sever Evrope

Blaž Košir si je poleti izpolnil dolgoletno željo in obiskal Nordkapp, najsevernejšo z avtomobilom dosegljivo točko celinske Evrope. Na pot iz domačih Žirov se je s 37-letnim legendarnim yugom odpravil 24. julija, domov pa se vrnil 19 dni kasneje, s prevoženimi 9532 kilometri, zamenjanim avtomobilskim motorjem, lepim dobrodelnim izkupičkom in neverjetnimi doživetji.

JANA JENKO

Blaž Košir, ki je svojega yuga po spletu srečnih naključij kupil pred 11 leti, si je poleti uresničil dolgoletno željo in se z njim podal na nepozabno pustolovščino – na sever Evrope. Kljub temu da sta z yugom uigran tandem, ki je skupaj prevozil že lepo število kilometrov po sosednjih državah in državah nekdanje Jugoslavije vse do Črne gore, in je avto sicer redno vzdrževan, pa je bil pred odhodom na sever potreben konkretniji servis z nekaj nujnejšimi prilagoditvami, kot so udobnejši sedeži, elektronska vžig in črpalka za gorivo, pa seveda dva polnilca za telefon ter nekaj rezervnih delov, za vsak primer, v prtljažniku. S pripravljenim avtom in prtljago zase se je Blaž 24. julija ob 5. uri odpeljal izpred domače hiše na nepozabno 19-dnevno pustolovščino, ki se je malo drugače od načrtov začela že prvi dan, kmalu po prihodu v Nemčijo. »Očitno moj yugo ni najbolj navdušen nad severom, že trikrat prej sem hotel z njim v Nemčijo, pa so vedno bili neki problemi,« je povedal Blaž. In tudi tokrat je bilo tako, saj mu avto najprej ni hotel vžgati po precej dragem točenju goriva na bencinski črpalki, nato pa mu je odpovedal še motor. Kljub ne prav obetajoči situaciji pa so mu na pomoč priskočili prijatelji in mu iz Slovenije že naslednji dan pripeljali nov motor, ki so ga uspešno zamenjali kar v eni od garažnih hiš, in Blaž se je lahko odpravil naprej, na Dansko. Tam se je ustavil pri znanem youtubarju, mu razkazal svojega yuga in preizkusil nekaj njegovih oldtajmerjev, nato pa se odpravil naprej – čez zelo drage mostove na Švedsko, kjer ga je čakal naslednji servis motorja, pri katerem mu je na pomoč priskočil domačin slovenskih korenin. Za severnjake sicer pravi, da so precej zaprti ljudje, so pa bili zato bolj zgovorni popotniki, ki jih je srečeval v kampih in na postajališčih, najbolj pa se je ujel s skupino Poljakov, ki jih je spoznal ob 'prisilnem' postanku na Švedskem, ko je čakal na servis. Po še enem uspešnem popravilu se je odpeljal naprej proti cilju, po sicer

Blaž Košir se je s 37-letnim yugom odpravil do Nordkappa. Foto: osebni arhiv

lepih severnih cestah, na katerih pa je kar precej radarjev in tudi jelenov, več kot dvesto jih je srečal na poteh, po katerih se je s svojim 37-letnikom varno pripeljal do Nordkappa. »Sem mislil, da bom bolj presenečen, srečen, ko bom prišel na cilj, pa niti nisem občutil nekega navdušenja. Mogoče tudi zato, ker sem bil že precej pozen in utrujen,« je povedal. Kljub temu da je bil Nordkapp dolgoletna želja, pa mu je bil na cilju ljubši manj obljuden sosednji rt, ki ga lahko obiščeš le peš in predstavlja zares najsevernejši del stare celine. Tam se je, pravi, naužil miru in tišine ter užival v lepem sončnem vremenu, ki ga je za nagrado pričakalo na cilju. In čeprav je razmišljal tudi o tem, da bi se odpeljal še malce bolj vzhodno, do ruske meje, se je po tehtnem premisleku odločil, da zaradi odročnosti krajev in nezanesljivega motorja to raje prestavi na naslednjič. Tokrat pa vzame pot pod kolesa in se odpravi proti domu, kamor se je varno vrnil po petih dneh – z zanimivo popotniško zgodbo in dobrima dvema ti-

sočakoma dobrodelnih sredstev, ki jih je namenil novomeškemu društvu za zaščito živali.

Za zaključek potovanja pa je strnil še nekaj zanimive statistike – v 19 dneh je prevozil 9532 kilometrov, za kar je porabil 1750 evrov, 480 litrov bencina, 17 litrov olja in 17 svečk. Najdaljša prevožena razdalja v enem dnevu je znašala 1150 kilometrov, na celotni poti pa je »yugeca« enkrat potiskal s ceste, dvakrat mu ni vžgal in dvakrat je z njim, po lastni krivdi, parkiral ob cesti. Pri popravilih mu nikoli ni bilo treba preverjati tlaka v pnevmatikah, je pa zato večkrat na dan odpiral pokrov motorja – ta bo, pravi, za spomin na potovanje in vse, ki so ga na tej poti podprli, našel častno mesto na eni od sten v stanovanju in ga verjetno navdihnili tudi za kakšno novo popotovanje z njegovim yugom – idej je že nekaj. Pravi: »Nič še ni dorečeno, ampak če smo bili zdaj na severu, potem sta tu še zahodna in južna točka v Španiji in na Portugalskem, mogoče do Grčije, kam dlje pa za zdaj še ne. Bomo videli.«

Jezikovni tečaji

- 14 tujih jezikov
- stopnje od A1 do B2
- individualno ali v skupini
- za odrasle in upokoјence
- brezplačno prvo srečanje

Pričnemo od 25. septembra dalje.

04 51 50 590
www.mekon-loka.si

28
let tradicije

**24-URNA POGREBNA
SLUŽBA NA OBMOČJU
OBČINE ŽIRI Z OKOLICO**

**www.hipnos.si
hipnos@hipnos.si**

Svetovanje na Ljudski univerzi Škofja Loka

Ste se znašli pred vprašanjem, kako nadaljevati in nadgraditi svojo kariero, pa ne veste, kje začeti, katera izobraževanja izbrati?

Ne skrbite, na Ljudski univerzi Škofja Loka deluje Svetovalno središče, v katerem vam bodo izkušeni svetovalci z veseljem prisluhnili, vam svetovali in vas informirali glede možnosti izobraževanja. Odraslim zagotavljajo svetovanje pri:

- odločanju za izbiro smeri izobraževanja in učenja
- nadaljevanju vašega izobraževanja
- načrtovanju osebne in poklicne kariere
- pripravi osebnih izobraževalnih načrtov
- različnih izobraževalnih priložnostih ter možnostih sofinanciranja izobraževanja
- ugotavljanju in dokumentiranju neformalno pridobljenega znanja
- premagovanju učnih in drugih težav ter ovir, ki so povezane z izobraževanjem
- načrtovanju in spremljanju vašega učenja
- samostojnem učenju

Projekt financira Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, za udeležence svetovanja pa je brezplačen. Izvajajo ga v prostorih Ljudske univerze v nekdanji vojašnici v Škofji Loki, kjer poteka svetovanje vsak dan od ponedeljka do petka, poleg tega pa še v vseh treh Lokalnih učnih središčih (LUS) po naslednjem razporedu:

- LUS Gorenja vas - Poljane v Sokolskem domu: vsako prvo sredo v mesecu
- LUS Žiri v Kulturnem središču Stare Žiri: vsak prvi četrtek v mesecu
- LUS Železniki v Kulturnem domu Železniki: vsak prvi petek v mesecu

Obisk je brezplačen, potrebna je le predhodna najava po telefonu (04 506 13 70) ali elektronski pošti (mare.zvan@lu-skofjaloka.si), da se dogovorite za termin.

NOVO V PONUDBI!

Porabite pol manj čistila za enak učinek kot z običajnimi čistilnimi sredstvi.

**TESTNO OBDOBJE
DO KONCA SEPTEMBRA –**

15% popust na redno ceno, če s čistilom ne boste 100% zadovoljni, ga lahko vrnete do konca septembra in vam brez vprašanj vrnemo denar!

Profesionalna čistilna sredstva DIVERSEY niso na voljo v prodaji v običajnih trgovinah.

**Pralni prašek
OMO Professional
AUTOMAT Color
7 kg, PRO FORMULA**

Za pisano perilo, 7 kg,
zadostuje za 87 pranj

**CENA S
15% POPUSTOM:
21,17 EUR**

**Mehčalec perila
COCCOLINO
Professional Pure
koncentriran 5 l**

**CENA S
15% POPUSTOM:
16,92 EUR**

Za 200 pranj!
Profesionalni mehčalec
perila. Izjemna
učinkovitost in nizka
cena v primerjavi s
komercialnimi čistilnimi
sredstvi.

**Pralni prašek OMO Professional
AUTOMAT White 7KG, PRO FORMULA**

Za belo perilo, 7KG, zadostuje za 87 pranj

**CENA S
15% POPUSTOM:
29,67 EUR**

**CENA S
15% POPUSTOM:
16,92 EUR**

**Tekoči pralni prašek OMO
Professional Active Clean
5 l, PRO FORMULA**

Odstranjuje trdovratne madeže že pri nižjih
temperaturah, 5 litrov, zadostuje za 71 pranj

**Tablete za
pomivalni stroj
SUN Professional
188 tablet
PRO FORMULA**

**CENA S
15% POPUSTOM:
29,67 EUR**

Vsebina 188 tablet,
profesionalne tablete za
pomivanje posode.

UPORABITE POLOVICO MANJ PRALNEGA SREDSTVA IN DAJTE TABLETE ZA POMIVANJE POSODE NA POLOVICO - GARANTIRAMO ENAKO UČINKOVITOST KOT PRI KOMERCIALNIH PRALNIH SREDTVIH ALI VRNEMO DENAR!

(Cene s popustom in možnost vračila veljajo v mesecu septembru, v primeru vračila ne sme biti porabljeno več kot 50% čistilnega sredstva.)

Obiščite spletno stran **GLUHICOM.SI**

Cene, objavljene na spletni strani, so običajno priporočene cene proizvajalcev. Pokličite **04 510 60 90** ali pošljite elektronsko pošto na **info@gluhicom.si**, da vam pripravimo ponudbo z najnižjimi cenami na trgu. ZA VSE IZDELKE IZ NAŠE PONUDBE JAMČIMO ENAKO ALI NIŽJO CENO OD KONKURENČNIH PONUDNIKOV, kot so Big-Bang, Mimovrste, M-tehnika, Merkur ali Emundia.

Internet: gluhicom.si
Telefon: 04 510 60 90
E-pošta: info@gluhicom.si
Odprto: 8–12 in 13–16, sobota zaprto

Posredniško
mesto

Gluhicom